

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasasos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Szerda, június 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: Az új szavazó-gép.**
- Kétmillió utépités.**
- Hányan házasodnak?**
- Az orosz Haynan.**
- A extrájkolók és az iparhatóság.**
- Leányok tárlata.**
- Műtek Lajos — közjegyző.**
- Aradi kirándulók Belgrádban.**
- A nagy házasságszedelgő.**
- Jég-vita a kánikulában.**
- A Humei kormányzó belkutatása.**
- Fényes Kálmán esődügye.**
- Idegenforgalom Aradon.**
- Botrány a törvénytészen.**
- Kaland a motor-biciklivel.**
- Tárcs: Kétféle morál. Irta: Gulyás József.**
- Csarnok: Fejbíró uram esete.**
- Irta: Nógrádi László

Az új szavazó-gép.

Arad, június 26

A mai viszonyok között, a mikor a nemzet mindinkább kiábrándul abból az örömmámorból, a mely a kibontakozás első pillanatában támadt s fogva tartotta a lelkeket, mindjobban bebizonyul, hogy feltétlenül szükség van objektív szemlé-
lőkre és pártatlan, elfogulatlan bírálatra. E bírálatot nem szabad sem régiebb pártállásokból származó gyűlölködésnek, sem ki nem elégitett kívánságoknak és ambícióknak elfogulttá, vagy egyoldaluvá tenni. A bírálatnak objektívnek, tárgyila-
gosnak kell lenni s á kritikusknak minde-
nekelőtt azt kell szem előtt tartania, hogy

birálatával nem a béke megbontására, nem a közhangulat indokolatlan megza-
varására és a kedélyek felkorbácsolására kell irányulnia, hanem pusztán arra, hogy azt, amit a nemzet sorsának jövő fejlő-
désének szempontjából károsnak, veszedel-
mesnek látunk, ostorozza és elítélje.

A legutóbbi események pedig bőven igazolták, hogy ily elfogulatlan szemlé-
lőkre és pártatlan bírálókra határozottan és a nemzet érdekeinek szempontjából mul-
hatlanul szükség van.

A nemzet azt a programot tartotta a jövő politikai helyzetre irányadónak, ame-
lyet a minisztereké lett vezérek a kibon-
takozás után megjelöltek. Első helyen ál-
lottak e programban azok a tennivalók,
amelyeket a kormány annak idején a legsür-
gösebbeknek jelzett s amelyek a magyar
nemzeti állam kiépítésének előkészítésére
vonakoztak.

Mindenki joggal s méltán várhatta a
tett ígéretet után, hogy azok teljesítését
a kormány tagjai komolyan is fogják ven-
ni s nem fogják a nemzetet üres szófe-
csérlésekkel félrevezetni.

A ki várt, hitt s remélt, az nagyot s
keserveset csalatkozott. A trónbeszéd, a
kormányprogram után, a tettek ideje kö-
vetkezett s itt már minden nap, minden
óra újabb csalódást hozott.

A delegációk tárgyalásai előtt a ma-
gyar delegáció tagjai, de különösen azok,
akik a függetlenségi pártból választattak
be, azt hangoztatták, hogy Goluchovski

Agenor gróf ellensége Magyarországnak s
akadálya a magyar nemzet vágyai, köve-
telései teljesülésének. Azt mondták,
hogy megbuktatják Goluchovskit, mint ha-
lalos ellenségünket.

E helyett vajjon mi történt? Egysze-
rűen az, hogy a magyar delegátusok rend-
re meghajoltak a bécsi kamarilla képví-
selője, a kancellár ur előtt és bizalmat
szavaztak annak, a kit a nemzet halalos
ellenségének hirdettek.

Ez a meghunyászkodás, ez a szolgálai
megalázkodás nagyon alkalmas arra, hogy
a nemzet elveszítse minden bizalmát azok-
ban, akiket a parlamentbe küldött, hogy
a nemzet érdekeit megvédelmezzék. A
bécsi udvar pedig egyszerűen kikacagja
majd a magyarokat, nem tartván komoly-
nak és teljesítendőnek azokat a követelé-
seket, amelyeket ily meghunyászkodó, a
hatalomért minden talpat nyalni kész em-
berek képviselnek.

A nemzet bizalmát vesztette el s a
bécsi udvar azzal a tapasztalattal lett is-
mét gazdagabb, hogy a magyarnak csak
hivatalokat, kitüntetést kell adni, no meg
alkalmat hangzatos jelszavak fitogtató-
sára s akkor ad az pénzt, katonát, adót,
ágyut, hajót, szóval mindent bőven, a
mennyit az osztrák csak akar.

A delegáció hadügyi albizottságának
ülésén pedig egyenesen hibetetlen jelen-
ség történt. Az egyik horvát delegátus,
Nikolics Vladimir azt kérte a delegációtól
hogy engedjék meg, hogy a hadügyi költ-

Kétféle morál.

Irta: Gulyás József.

I.

— Nem! Nem engedem meg!
— De édes öregem . . .
— Semmi édes öregem! Hallani se aka-
rok erről a dologról! Mit szólana hozzá a vá-
ros, a megye, a világ, ha kitudódnék, hogy az
őreg Géressy Tamás leánya levelez egy fickó-
val, a ki nem is a vőlegénye és kérdés, lesz-e
az valaha. Köszönje meg, hogy einéztem eddigi
köntörfalazását a lányom körül, szemel huny-
tam turbékolásainak és ki nem utasítottam a
házamból. Még ilyet kérni . . . Hallatlan! . . .
— De hiszen te magad is látod, hogy na-
gyon szeretik egymást azok a gyerekek.
— Hát szeressék egymást, az ellen semmi
kifogásom. Szabó Elemért mióta megismerked-
tem, mindig nagyra becsültem és szeretem
most is, mert komoly, törekvő, tehetséges fia-
tal ember, a ki ugyan még most semmi, de
idővel tisztességes pozíciót vív ki magának a
társadalomban. Hanem ezt a kérését, hiába sir-
tok, hiába beszéltek, nem teljesíthetem.
— Tamás, ha beismerted, hogy Elemér ko-
moly fiu, szereted is, miért állasz hát az ut-
jába az ő és tulajdon gyermeked boldogságá-
nak. En szerintem nincs abban semmi, hogy
néha-néha egy-egy levelet váltanak a mi tud-
tunkkal, a világ előtt titokban. Kompromittá-
ló sem lehet, mert Elemér a Margit leveleit drága

kincs-ként fogja őrizni, még a szabad levegő-
től is óvja, nehogy a világ elé bocsátsa. Tu-
dod, hogy az esztendő legnagyobb részében
távol van innen s aki valaha szeretett, elkép-
zelheti, milyen bizonytalanság, milyen kétség-
beesés, ha csak néha-néha tudunk arról, akit
mindig látni szeretnénk, akiről minden percben
hallani szeretnénk . . .

— Tudom, én is éreztem, de a morál, a
morál . . .

— Micsoda morál?

— Ismerheted jól. Hát hallottál-e te ezen a
környéken ehhez hasonló esetet? Melyik leány
levelezett erre a vőlegényén kívül más fiatal-
emberrel? Ugy-e egyik sem. Mért legyen hát
az én lányom kivétel, mért ne várhatná meg
Elemér is a törvényes időt? Tudom, rosszul
esik neki, tudom szenved; hadd szenvedjen,
fiatal embernek nem árt a szenvedés, annál
jobban megbecsüli majd a boldogságot. Ha lesz
neki kellő pozíciója, jöjjön, kérje meg a Mar-
git kezét, én a legnagyobb örömmel adom rá-
juk áldásomat, de addig, még egyszer és utol-
jára kijelentem, levelezésről szó se lehet. Punk-
tum! . . .

Géressy Tamás az utolsó szavakat nagy
nyomatékkal ejtette ki, azután hevesen meg-
ragadta pipáját, rágyújtott és belevetette ma-
gát puha karosszékebe. Győr, ősz szakállal kö-
rített arca kipirult az izgalomtól, mélyen fek-
vő saszemei a szokottnál is jobban villogtak,
pillantása szerte futott a szobában leányáról fe-
leségére, feleségéről az ablakon bemosolygó

gyönyörű tavaszi világra s ott nyugalmat ta-
lálva megállapodott. Agyában még egy ideig
viharként kavargtak a letűnt percek esemé-
nyei. Ideges teste még egy ideig remogott, az-
tán lassan elpihentek a viharmadarak, a be-
mosolygó verőfényes tavaszi világ szemén ke-
resztül átszűrődött lelkébe s újra a régi, kedé-
lyes, szeretetteljes férfi lett a morcos, szigorú
apából . . .

Felállott, mosolyogva megsimogatta fele-
sége szomorú arcát, odament a pamlag szeg-
letében csöndesen zokogó leányához, szép,
gesztenyefürtös fejcskáját megcsókolta és sze-
lid hangon vigasztalni kezdte:

— No ne síj kicsi madaram. Ugy-e most
azt gondold magadban, hogy beh rossz apá-
val vert meg téged az Isten. Az őrdög vitte
volna el a szigorúságát, minden áron azt akar-
ja, hogy az ő becsézt kis Margitja szíve meg-
szakadjon bánatában azután a helyre szép le-
gény után. Pedig tévedsz, ha ezt gondold ró-
lam kedves leányom. A te ártatlan lelked nem
ismeri még a világot, az embereket. Szerelmes
kis szíved még rossz szót sem akar hallani az
ő bálványáról. Bízol benne a végtelenségig. Én
is azt mondom, bizzál, mert ahogy ismerem,
megérdemli. De mégse légy egészen vakká. O
még soká ér célhoz s a világ, meg a távolság
még a leghevesebb indulatokat is elhamvaszt-
hatja a legférfiasabb férfi szívében is. S ha te
ilyennek maradsz, százszorta nagyobb lesz a
boldogtalanságod a felebredéskor. Vigyázz hát;
nem árt soha a szerelemben egy kevés okos-

ségvetésre megjegyzéseit német nyelven tehesse meg.

Erre — megjegyezzük — még soha nem volt precedens a magyar delegációban. Az 1868. évi XXX. és XLIV. törvények határozottan és minden kétséget és félremagyarázást kizárólag megállapítják azt, hogy a magyar országgyűlésen és annak bizottságaiban csak magyarul, esetleg horvát képviselőknek horvátul szabad beszélni. Ez alól nincs kivétel sem célszerűségi, sem más szempontból.

Es az idej magyar delegáció kivételt tett. Még pedig — és ez az, a mi az elfogulatlanul gondolkozók között, de még a koalíció hívei körében is valóságos megdöbbenést és ekeseredést szült — hogy Kossuth Lajosnak, a magyar nemzet megváltójának, a magyar nemzeti szabadság halhatatlan bajnokának fia, Kossuth Ferenc indítványozta, hogy a törvények nyílt megsértésével, a magyar nemzeti önállóság egyenes meggyalázásával, egyik magyar delegátus németül beszéljen. Es elhangzott a magyar delegációban a német szó. A delegáció tagjai pedig hozzájárultak, mert úgy kívánta a pártfegyelem.

Hogy vajjon mit gondol ilyenkor a nemzet, azon ma nem szokás tépelődni, mert hiszen a miniszteri székből manapság csak hajlongást, megalázkodást látni, de olyanokat, akik őszintén kívánnák a nemzet javát s ezért szavukat is felemelnék, vajmi keveset. Emlékezzünk csak vissza, mennyire harsogott a függetlenségi párt, amikor a „gyűlölt“, „kárhuzatos“ szabadelvű rendszer idejében egy-egy közös miniszter németül szólalt fel a delegációban. „Cudarság“, „hazaárulás“ stb. kiáltozták nagyrészt ugyanazok, akik ma nem egy közös miniszternek, de a magyar delegáció egyik tagjának német beszédét meghallgatták és végighallgatták.

De menjünk tovább. Vajjon van-e egyetlen indok, avagy tény is, amelylyel a magyar delegáció igazolni tudná azt, hogy a tetemesen felemelt közös hadügyi

költségvetést, miért szavazta meg, anélkül, hogy ezért bármi a nemzet javára való rekompenciát kapott volna. Azok az alkotmánybiztosítékok, amelyeket a trónbeszéd és a kormányprogram még ígértek, de a vezérek már visszaszívtak, talán csak nem a tökéletesített ágyuk, modern hajók és golyószórók lesznek, a melyekre a felemelt költségvetés fordítatik?

Legalább egyetlen komoly szó hangzott volna el, védve a magyar érdekeket, sikra szállva a magyarság kívánalmáért. De ehelyett meghunyászkodó szavazó-gép lett már az a párt is, amely ezelőtt épen azzal tudott népszerű lenni, hogy a magyar érdekek képviselőjének nevezte magát. Elég szomorú, hogy ez a párt adta legesunyabb és legarcpitőbb jelét az elvek feladásának. Nemcsak szomorú, de a nemzetre végzetes is ez. Ugy jár, mint az a családapa, aki azt látja, hogy féltő gonddal felnevelt, becézett gyermeke tör életé ellen.

A nemzet azt remélte, hogyha vezérei kormányra jutnak, közelebb lesz majd törekvései megvalósulásához, közelebb hozza az ellenzékől lett miniszterek, mert ők tehetnek, ha akarnak. E helyett csalódások, mindig nagyobb s érzékenyebb csalódások érik.

Minden óra, minden újabb tette a koalíciónak azt bizonyítja, hogy nem a rendszer változott, csak az emberek.

(—a.)

Kétmillió utépités.

(Csanádmegye közgyűléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Csanádmegye törvényhatósága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott Makón Nagy Tamás főispán elnöklésével, a megyei utak kiépítése, illetve az építési program megállapítása céljából. Az ex lex miatt évek óta szünetel Csanádban az utak fejlesztése s a mai gyűlés két millió koronát megközelítő utépitést

határozott el. Ennek a hatalmas összegnek a nagyobb részét azonban az állam fogja fedezni a beruházási költségek terhére.

A gyűlésen nagybárá az érdekelt községek küldöttel jelentek meg, akik természetesen egyre-másra panaszkodtak s az őket érdeklő utak kiépítését sürgették. Schaller József dr. a nagylaki, Kovács József a palotai, Faludy Károly jegyző az apácai, Hegedűs Pál jegyző a kisliratosi utak kiépítését kérték, míg Spilka Antal kovácsbázi tb. főszolgabíró a kovácsbáza—pusztaszőlős—orosházi utnak a törvényhatósági utak közé leendő felvételét sürgette.

Hervay István alispán és Galér Béla államépítészeti főmérnök adtak az aggódóknak megnyugtató felvilágosítást, hogy a megye valamennyi utja kiépül, mert mind fontos, azonban sorrendet kell tartani.

A bizottság azután egyhangulag magáévá tette az állandó választmány javaslatát, amely szerint a kiépítés a következő sorrendben fog megtörténni:

Az 1904. évi XIV. t. c. alapján nyerendő államsegélyből az 1906-ban kiépítették a baltanya—m. kovácsbázi 14950 és a makó—lelei 13446 méter hosszú közut;

1907-ben a makó—tótkomlósi 13780 és a makó—pitvarosi 13200 méter;

1908-ban a m. bánhegyesi—m. dombegyházi 6455 és a m. dombegyháza—kisliratosi 8080 méter;

1909-ben a makó—cs. palotai 15500 méter hosszú, Kővegyen át vezető új közut.

Ezeknek az utaknak a hossza 85411 méter, és a törvényhatóság 1,208.122 koronát kéri a kiépítésére a kormánytól.

Magá a törvényhatóság a közuti alap terhére a következő utak kiépítését határozta el:

1906-ban: a Kuzagota községbe vezető 2100, a m. bánhegyes—m. dombegyházi 3400 s a makói új közkórházhoz vezető Apaffy-utcai 290 méter hosszú utat.

1907-ben: a Tótbánhegyes községbe vezető 8941, a m. kovácsbáza—pusztaszőlős 750, a makói közkórházhoz vezető Kálvária-utcai 350 s a makói Gózmalom utcát 100 méter hosszban.

ság, majd belátod később, de jobb volna, ha még most belátnád. A te szigorú apád felő szeretete az oka a tilalomnak, aki nem tudná elviselni a te boldogtalanságod. Egyszer talán majd áldani is fogsz érte. . . . Ugye már nem sírsz? Jerr, nézz rám és csókolj meg édes kis madaram. Így ni. Különben is olyan könnyen kijátszhattok anyáddal engemet; írhatok számszámra levelet Elemérnek, én nem leszek detektívek. Nem is tudom, az a számár fiu mért éppen hozzám írta azt a levelet. É: nem engedte meg, úgy is tudhatta volna. Mert a morál . . . a morál . . . Megírom neki . . . No szervusztok! Aztán ne lássak többé itt sírni senkit!

Lassu léptekkel eltávozott irodájába.

Alig huzta be az ajtót maga után, a mama mosolyogva adta ki saját hatáskörben az engedelmet:

— Irj te is szegénynek! . . .

II.

Kedves Tamás bátyám!

Néhány órával ezelőtt kaptam mélyen elszomorító levelét, melyben kérelmem megtagadásáról értesít. Sietek is rá válaszolni.

Azért sietek ilyen nagyon a válaszzal, mert nagyon izgat az a bizonyos morál, melyet kedves bátyám mindíg, mint a megtagadás fő indító okát, úgy emleget. Jól ismerem én azt a morált. Tudom, hogy jelszava: a legelődegebb formalitás mindenben, még a szív dolgaiban is. Tudom, hogy ez a morál apácaként nevel szegény lányokat — és ellenséges vagy legalább is megbízhatatlan frátert lát minden fiatal emberben. Elismerem, hogy sok esetben van ér-

telme e morál alkalmazásának. Nagyon sokan vannak közöttünk olyanok, akik tényleg megbízhatatlanok. Valami könnyed hanyavettség, üres kalandhajászat jellemzi őket. Ideájuk Jókai Feriz bájja; ők is imádó nősegeket akarnának tudni maguk mögött. Ezek csakugyan ellenségek, akiktől óvakodni kell, mert rendszeren szépek, ideálisan bosztonoznak, észbontó ürességgel fecssegnek s a bakfis-álmóknak glóriás alakjaivá válnak hamarosan. De higgye el, kedves bátyám még ebben az ideges, beleges, romlott világban is akadnak komoly lelkű férfiak, akiknek a morál kaptafájára való ráhuzás legalább is fáj. Ezek még képesek egyért rajongani egész életükön keresztül. Ne tessék rossz néven venni, de én magamat ezek közé szeretem számítani. Hogy választásom Margitra esett, azt hiszem, nem tetszik kifogásolni. Hogy milyen gyötrelmes dolog tőle esztendőszámra messzeélni s csak kőbor szóbeszéd után hallani hírt róla, mult levelemben kifejtettem. Kedves bátyám a kérelmemet nem teljesítette. Mivel én mindig őszinte ember voltam, engedje meg, hogy a bátyám moráljára én is morállal válaszoljak.

Az én morálom meg azt parancsolja, hogy nekem addig, míg kérésként fel nem léphetek, ezután a visszautasítás után nem szabad lábamat betenni kedves bátyám vendégszerető udvarházába. Kissé tán büszke morálra vall ez a parancs, de ez is morál és engedelmeskednem kell neki. Jól tudom én, hogy ezzel nemcsak magamnak szereztem mérhetetlen szomorúságot, hanem annak a drága kis lánynak is, aki Tamás bátyám személfénye és az én minde-nem — de inkább kész vagyok elszenevedni és

milliószor bocsánatot kérni Margittól a szenvedésekért, mint hogy pirulnom kelljen morálom megtagadása miatt. Azt hiszem ez a távollét nem tart soká, mert közel vagyok már a célhoz! Szerető öcsöcsö

Elemér.

III.

Mikor Géressy Tamás megkapta a levelet, elbámult a tartalmán. Még ilyen se mondtak neki, a gazdag földesúrnak. Hogy invitálása dacára feleje se néz a házának. S még hozzá olyan földönfutó semmiházi, akiből csak ezután lesz valami! Mindazonáltal gondolkodóba esett. Tetszett neki a fiu büszke önérzete. Nem tudta azonban elhatározni magát arra, hogy az asszony népének is megmutassa a levelet. Pedig nagyon kíváncsian tudakozódtak utána. Hiszen mivé lesz az ő kicsi madara, ha megtudja, hogy Elemér még körülbelül kerek egy évig nem jön el hozzájuk. Bizonyosan nem fogja túlélni ezt a csapást. Aztán kezdte bántani a lelkiismeret. Mért is volt ő olyan szigorú! Holmi számár morál kedvéért, ily sok szomorúságot okozni mégis cudarság. Csakugyan rossz ember ő. Micsoda is van abban, ha a két gyerek levelez, mikor szeretik egymást és Elemér olyan komoly, megbízható fiu. Igaza volt az anyjuknak, nincs abban semmi.

Behívatta az asszonyt.

— Lelkem, mondanék én neked valamit, de csak úgy, ha nem beszéled el Margitnak.

— Jó, nem mondom el.

— Tudod, hogy levelet kaptam tegnap Elemértől.

— Tudom, mért nem mutatod?

1908 ban: a m.-kovácsbánya—m. bánhegyesi 8885 és a kurticsi állomáshoz vezető 540 méter hosszú közutat;

1909-ben: a m.-bánhegyes—apácai 4607 és az apácai állomáshoz vezető 200 m. hosszú; végül

1910-ben: a nagylak—battonyai 4450 m. hosszú közut kiépítését.

A törvényhatóság tehát — az előirányzat szerint — 24612 méter hosszú utat akar kiépíteni, amelyre 199.338 korona költség van előirányozva.

Az orosz Haynau.

(A horzalmak országából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26

Vladimirov orosz újságíró szenzációs leleplezéseket közöl az Oroszországban folyó „pacifikáló” munkáról és a Szent-Péterváron most megjelent könyvében súlyos vádakat emel a katonai hatalom birtokosai ellen, akikre a forradalom lázában égő kormányzóságokban a rend helyreállítását bízták. Egy orosz folyóirat a könyv közlései alapján formális vádat emel Riemann ezredes ellen és egyben fölszólítja őt, hogy igazolja magát. Ime, néhány azok közül a rettenetes vádak közül, amelyeket Riemann ellen emeltek és amelyeket Vladimirov a következőkép foglal össze:

Vádolom őnt: hogy 1905. december 29-én a moszkva—kazani vasút perovói állomásán Orlovskij Szergejusz helyettes állomásfőnököt abban a pillanatban, amikor az a perron lépcsőjére lépett, lelővette, anélkül, hogy előbb vizsgálatot indított volna ellene, anélkül, hogy vád alá helyezte volna, anélkül, hogy egyáltalában bárminemű felvilágosítást kéretett volna tőle. A puskalövésekkel megsebesített Orlovskij az őn szemeláttára bajonett sejrásokkal öltek meg;

hogy ugyanazon a napon és ugyanabban a helységben az állomásfőnök másik segédjét, Larionov Alexejt magához rendelte, majd megparancsolta neki, hogy őnt kövesse és amikor ez megtörtént, odaszólt katonáinak:

— A gyerek nagyon szívére vette a tilalmat és azt írta, hogy most már át nem lépi a küszöbünket addig, míg nem végez, míg tehát a Margit kezét meg nem kérheti. Ahhoz pedig az én számításom szerint kell legalább is egy év.

— Szegény Margitom, mit csinál addig! Eléped bánatában.

— Éppen ez aggaszt most engem is. Belátom, hogy rosszul cselekedtem, mikor megtiltottam a levelezést.

— Ugy-e?

— Belátom, hogy túlságosan szigorú voltam és hogy neked van igazad.

— Ugy-e?

— Jó, csak mosolyogj. Legyen meg az elégtétele. Most már szeretném visszaszívni a tilalmat, de úgy, hogy Margit ne tudja meg. Nem akarnék előte ingadozónak feltűnni.

Azért hát azt gondoltam, hogy te megengeded a magad akarából nekik a levelezést, én meg szemet hunyok, mintha nem tudnék semmit. Ahogy a múltkor mondtam féltréfásan. Így azt hiszem, helyre ütődik a csorba s a tekintély is megmarad.

— Az asszony egy darabig mosolyogva nézte az aggodalmaskodó öreget, aztán hirtelen elnevette magát.

— Hogy tudsz ilyen komoly ügynél nevetni? Mit nevensz?

— Nem mondom meg.

Folyton nevelve, megcsókolta Tamás uracát és kislétett a szobából.

Géressy Tamás csodálkozva nézett utána,

— De furcsa is ez az asszonyp.

— Sejrjátok le!

Midőn Larionov néhány bajonett szurástól, melyet a katonák egyike ejtett rajta, a földre rogyott, őn revolverrel agyonlőtte;

hogy őn ugyanazon a napon és ugyanabban a helységben, amikor Obodov Iván vasúti hivatalnok lakásán házkutatást tartott s Obodov fölkerste, hogy a tárgyakkal, amelyek keze ügyébe estek, kiméletesebben bánjon, őn Obodov anyját ezekkel a szavakkal:

— Felre, öreg! — oldalba lökte, Obodov Ivánt pedig sajátkezűleg agyonlőtte;

hogy őn 1905. december 30-án Semirnov lu bercái állomásfőnök helyettesét letartóztatta és kijelentette neki, hogy kivégeztetése elhatározott, aztán egy nappal később személyesen hajtott végre rajta a halálos ítéletet, úgy hogy három lövést tett rá: egyet az arcába, egyet a fej hátsó részében és egyet a halántékába;

hogy őn 1905. december 31-én Gelotrinó állomáson a letartóztatott Varlamov mozdonyvezető minden kérését, hogy felvilágosításokat akar adni, figyelmen kívül hagyta, és minden szavára ezzel a parancssal felelt: *Lőjétek le!* Amely parancsot nyomban végre is hajtották;

hogy őn az eset után *Liczevics* rezervistát rövid beszélgetés után, amelynek tartalmáról sohasem tudott meg senki semmit, ezekkel a szavakkal támadta meg: „Aki egy szót mer szólni, lelővöm!” Azután négy revolverlövéssel lelőtte a rezervistát a helyszínén.

Ezek csupán egyes pontok Vladimirovnak Riemann ezredes ellen emelt vádjából. Riemann összesen százötven embert lövetett, illetőleg lőtt agyon kihallgatás és ítélet nélkül. Kettőn — egy diák és egy munkás — „tévedésből” ölettek meg, t. i. nem őket, hanem testvéreiket akarták kivégezni.

Hányan házasodnak?

(Röszaszintű számok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Társadalomfilozófusok, szociál-politikusok egyre többet irnak a házasság ellen, vagy inkább a házasság mai formája ellen. Mind a mellett a házasságok száma évről-évre nemhogy csökkenne, ellenkezőleg szaporodik, a mi azt mutatja, hogy a házasság mégis jó dolog, különben nem akadna olyan sok férfi és nő, a ki vállalkozik reá.

Magyarországon 1904-ben 182.170 házasságot kötöttek s ez azt jelenti, hogy ebben az esztendőben 22.000-rel többen vágyakoztak a házasság csendesebb vizeire, mint a megelőző évben. De nehogy félreértsük: ez távolról sem annak bizonyítéka, hogy Magyarország férfiai, leányai 1904-ben szerelnesebb természetűek voltak. Csak hogy 1908-ban a politikai zavarok, a sorozás elhalasztása, a legénység bentartása miatt a házasulandó ifjak nem jutottak házassági alkalomhoz s szerelmeiket, melyek 1903-ból datálódnak, csak a következő évben pecsételhették meg a szent frigy bélyegével. Ezek a szép számok százalékra, illetve ezrelékre átszámítva azt tanúsítják, hogy a magyar birodalomban minden ezer lélek közül 9:1 óhajtott egy másik lelket magához csatolni az egész élet folyamára.

A házasságok száma a délvideken volt a legnagyobb; vagyis délen forróbb az emberek vére s elég szép, hogy ez a házasság statisztikájában nyilatkozik meg, mert hiszen megnyilatkozhatnak egyebütt is, például a korcsmai verekedések és a törvénytelen viszonyok számában is. Legkevesebbet házasodnak a városokban s ezek között is előjár Székesfehérvár és Sopron. Ez is érthető, mert a városokban nem muszáj mindjárt megnősülni, ha a fiatalembernek a szíve megmozdul...

Hónapok szerint: a házasságkötések száma a tél és a késő ős hónapjaiban velt a legemelkedettebb, vagyis: ki szeret nyáron? Mindenestre kevesebben, mint télen, a mikor november és február hónapokban valósággal előzőnk az anyakönyvvezetői hivatalokat. Erre a két hónapra esik a házasságok 54 százaléka. Legkevesebbet házasodnak március és december hónapokban, a mikor a házasulóknak összesen 7 százaléka áll oltár elé.

Ha kor szerint nézzük meg a házasulókat: világos, hogy a fiatalság jár elől; a házasságok 40 százaléka 20—24 éves fejjel történik, a mi nem csoda, mert ebben a korban a legmeggon-dolatlanabbak az emberek.

Az is magától értetődik, hogy tulnyomó számban nőtlenek és hajadonok lépnek házasságra egymással és pedig az esetek 81%ában. A kik már egyszer megégették a körmüket, nehezebben kaphatók a kísérletezésre. Özvegyek csak 8%-kal szerepelnek a házasodók közt. Elváltak piáné csak 1%-kal. Ez is könnyen megmagyarázható. Az elvált emberek tették a házasság dolgában a legtöbb rossz tapasztalatot, tehát örülnek, ha nem kell előlről kezdeniök, a mitől egyszer már megszabadultak. De ezt csak a számok mondják, úgy általánosságban. Közelebről tekintve kiderül, hogy az elváltak fele mégis azonnal újabb házasságra lép. S ez a legfurcsább adat.

Hittélekezeti megoszlás szerint egyik felekezeti sem szorgalmasabb házasság dolgában, mint a másik. Mindegyik csak felekezeti arányhoz mérten házasodik. Legtöbbet a római katolikusok házasodnak, mert ők vannak legtöbben, legkevesebbet az unitáriusok, mert a számuk nagyon csekély.

Nemzetiségi szempontból aránylag a románok járnak elől, ők a legházasodóbbak, mert a házasságok 16,7 százalékát románok kötötték, legkevesebb házasodók a horvátok, a kik pedig elegenden vannak ahhoz, hogy házasodhassanak.

Végül nem érdektelen a vegyes-házasságok statisztikája. 19.127 vegyes házasságot kötöttek Magyarországon s ezek közül 800 keresztény-essidő házasság volt. Tehát a polgári házasságról szóló törvényt mégis csak érdemes volt megcsinálni.

A sztrájkolók és az iparhatóság.

(Tiltakozás egy gyanasítás ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

A már körülbelül másfél hét óta tartó Sebesy-féle sztrájkban megindított békéltetési tárgyalások nem jártak eredménnyel, minthogy a segédek nem elégedtek meg a munkaadó által kínált engedményekkel. A sztrájkolók megbizottjai ezért kijelentették, hogy mindaddig nem állanak munkába, amíg Sebesy Ferenc asztalos mester összes követeléseiket nem teljesíti.

Az iparhatóság azonban a bizalmi férfiak-tól kapott választ nem tekintette olyanak, mint amely valamennyi sztrájkoló akarata. Abban a föltevésben volt ugyanis, hogy a bizalmi férfiak nem közölték Sebesy összes engedményeit a sztrájkolókkal, vagyis tévesen informálták őket. Erről Zubor Andor h. iparhatósági biztos valamennyi sztrájkolót értesítette, mire a munkások az iparhatóságnak memorandumot nyújtottak be, amelyben kijelentik, hogy megbizottjaik pontosan és hűen beszámoltak küldetésükről. A két írás így hangzik:

Értesítés. Mintán arról győződtem meg, hogy Sebesy Ferenc sztrájkban álló munkásai nincsenek köztöm tájékozva a békéltetési bizottsági eredményekről, szükségesnek tartom kö-

zólni, hogy miután Sebész Ferenc már négy héttel ezelőtt megkezdte a 10 százalékos béremelést: az eddig elvállalt munkánál továbbra is megadja a már felemelt összeget. Azon munkáknál, amelyeket ezentúl fog elvállalni: teljesíti a segédeknek magasabb bér fizetése iránti kérelmét és bemutatja az elvállalt munkák jegyzékét. Zubor, fogalmazó, iparhatósági biztos.

Erre a sztrájkolók az alábbi memorandumban válaszoltak:

Arad szab. kir. város tekintetes iparhatóságának, Arad. Alulírottak Sebész Ferenc ur sztrájkban álló munkásai a tekintetes iparhatóság f. hó 25 ikén kelt 9801/1906 szám alatt kiadott értesítésére válaszul tiltakozunk a tekintetes iparhatóság azon feltétele ellen, hogy a sztrájkban álló munkások nincsenek kellően tájékozva a békéltető bizottság eredményéről és hogy az általuk megválasztott bizottságot mintegy meggyanúsítja azzal, mintha ők a munkásokkal nem közölnék a tárgyalás eredményét a tényeknek megfelelően. Tiltakozunk ez ellen, annál is inkább, mivel a tekintetes iparhatóságnak nem állott módjában sem a dolgok lyetén, sem pedig ellenkező állásáról tudomást szerezni. Ami pedig az értesítés többi részét illeti, t. i. hogy Sebész ur a 10 százalékos béremelést már 4 héttel ezelőtt megkezdte és a jövőben is meg fogja adni: ezen értesítés követeléseinket ki nem elégíti, csak azon esetben, ha Sebész ur a pontok elfogadását aláírásával meg erősíti. (Aláírások.)

A sztrájkolók a memorandum megszerkesztésével egyidejűleg kimondták, hogy a bérharc további részében a legmesszebbmenő ellentállást fejtik ki és követeléseikből semmi körülmények között sem engednek.

Leányok tárlata.

(A nőipariskola kiállítására.)

Arad, június 28

I.

Szorgos női kezek fáradtságos munkáját foglalja össze a Hassinger-utcában holnap megnyíló iparkiallítás, mely felerészben *Csurgay Iona*, ennek husvétől kezdett szabadsága után *Keresztény Anna* szakavatott vezetése alatt készült gondos kézimunkákat, rajzokat, festményeket és iparművészeti munkákat tár a szemlélő elé.

A nőipariskola nemcsak az otthon feldíszítésének esztetikájára és a hasznos házi szórakozás mikéntjére oktatja a növendékeket, hanem főként a leggyakoribb női szükségletek sajátkezü előállítását célozza. Ugy látszik, e nemes és társadalmi missziót szolgáló intenciókat át is érti a szülők nagy része, a mikor a középiskoláit elvégzett leányokat naponta ide járatták. Az intézetnek különben ez évben 52 növendéke volt, kik a fentemlített munkálatok minden zsánerében oktatást nyertek.

A kiállítás bő anyaga és a tárgyak kvalifikációja első tekintetre elárulják a lelkiismeretes, perfektképzést.

A kézimunka-teremben az alsószoknyák készítését és díszítését nagyobb részt valanszé csipkével *Unger Iona*, *Fränkel Mariska* és *Macekó Elvira* kultiválták, himzett alsószoknyákat pedig *Dimitrescu Livia* és *Macekó Elvira* állították ki. Hasonlóan fáradtságos munkára vall *Auram Helén* és *Unger Iona* csipkés, nemkülönben *Macekó Elvira* és *Fränkel Mariska* himzéses alsónadrágjai. Utóbbi, valamint *Lizár Zina* azsuros, *Bruckmann Erzsébet* és *Dimitrescu Livia* himzett ingek készítésében is kiváló. Ingbetétekben: *Bihary Iona* és *Büchler Iona* áttöréses, *Ebeczky Gabriella* himzett munkái tűnnek ki. Külön említést érdemel *Papp Ag-*

lája kombináltabb, magas technikát igénylő munkái és *Dimitrescu Livia* díszes fűsülködői. Ugyancsak a közepes mértéken felül emelkednek *Alless Ionka* poántlész és *Ebeczky Gabriella* azsuros zsebkendői, továbbá *Bruckmann Erzsébet* áttöréses, dus munkálatu párnahuzatja.

A teneriffa munkákban kiváló mutató *Kállay Dalma* köténye, *Krebsz Katica* fekete selyem gallérja és *Papp Aglája* párnája.

Kalotaszegi munkálatokban ügyeskedtek: *Alless Ionka* futóval és *Fáy Margit* éjjeli szekrénytakaróval.

Madeira himzést mutatnak be *Gérich Irén* millióje és *Fränkel Mariska* ingblúza.

Kongrú-munkákban *Bartos Kamilla* mosdóterítővel és *Alless Ionka* gyönyörű áttört millióvel jeleskednek, míg *Kohányi Zsina* és *Bartos Kamilla* ablakfüggönyei kiváló recemunkára vallanak. Szép tüll függőnyt állított ki *Róssay Lujza*.

A tüfestésben, az árnyalatoknak finom feltüntetéseiről tanuskodik *Raicu Hortens* gyönyörű oltárterítője, *Kron Margit* párnái, főként *Fáy Margit* kiváló vizirózsás millióje, *Szabó Teri* cimbalomtakarója és *Gérich Irén* falvédője.

A színes himzések közül: *Konstitky Edit* ibolyás, *Hanacsé Nelly* krizantém, *Auram Helén* margarétás és *Krebsz Katica* tulipános tutója, *Lépa Dóra* és *Dáskál Emilla* millióje tűnnek ki. Méltóan sorakozik ezek mellé *Szabó Margit* mákvirágos futója is. Az applikációs munkákban, *Ráska Irén* vált ki asztalterítőjével.

Az iparművészeti ágak közül főként a hársfonást, sapka, kalapkészítést és csipkeverést kultiválták a növendékek. Ezekben hársfonásu kalapjaikkal *Kállay Dalma*, *Raicu Hortense*, *Gérich Irén* és *Fränkel Mariska* szorgoskodtak; utóbbi papucsot, kosarat is font dicséretes ügyességgel. *Kohányi Zsina* és *Vasóczy Ionka* sapkákat, kalapokat varrt, *Bruckmann Erzsébet* és *Szabó Teréz* pedig a csipkeverést mutatják be. Legnagyobb foku dicsérrettel kell adoznunk *Donáth Elza* szabatos hardangel milliójének és *Fáy Margit* szmirna pamlagpárnájának.

—enyves.

A fiumei kormányzó beiktatása.

(Nákó Sándor gróf fogadtatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 28.

Ünneplés jegyében virradt fel a mai nap Fiume város és lakossága felett; ünneplés díszítéssel a város, ünneplés érzete az arcokon: *Nákó Sándor* grótot, az újonnan kinevezett kormányzót fogadja a város és iktatja be a fiumei és magyar horvát tengerparti kormányzó székébe. A beiktatás előkészületei napok óta tartanak Fiumében. Minden kéz megmozdult, minden sziv összedobbant nemcsak a magyar politika, hanem Fiume új érájának hajnalán: a nemzetiségi és politikai velleltások félretételével fogadja az új kormányzót Fiume város egész közönsége. Fiume városának ezt a buzgólkodását támogatja az ország társadalmi és politikai előkelőségének az érdeklődése is, amely azonban nem kis részben szól az új kormányzó saját személyének.

Az új kormányzó tegnap, a hó 25 én az este 8 óra 25 perckor induló különvonattal utazott meghívott vendéggel és az őt kísérő újságírók társaságában Budapestről Fiuméba. A kormányzó vendégei között voltak: Torontál-megye na jobb küldöttsége és pedig *Bottko Béla* főispán, *Jankó Ágost* alispán, *Csekonicz Endre* gróf, *Karácsonyi Jenő* gróf, *Dellimanics Lajos* nyug. főispán; a nagyszentmiklósi kerület küldöttsége: *Hadfy Károly*, *Teller József*,

Róz János, *Tenner Vilmos* dr., *Martinovics Endre* dr., *Popper Alfréd*, *Jeszzenszky Géza* dr., *Szilárd Adolf* dr., *Pacha István*, *Hains Ferenc*, *Szikiássy István* és *Bissingen Ernő* gróf, továbbá *Várnay Imre*, *Várady Imre*, *Pallavicini György* örgróf, *Teleki Pál* gróf, *Zichy Béla* Rezső gróf, *Jekelfalussy Zoltán*, *Szüllő Géza*, *Grubics Tivadar* dr., *Katsor* dr., *Üchtritz Amadé* Emil gróf.

A kormányzó vendégeit és az újságok kiküldött tudósítóit a vonaton vacsorával tartotta jól. Az a célra egyenesen Brüsszselből hozatott éikező kocsiiban feltálatl hét fogásos vacsora volt az első meglepetés, amely ezen a szép ünnepegyen a résztvevőket érte. A pompás vacsoránál a házigazda szerepét a kormányzó látta el, aki a résztvevők miúgygyikét szívélies és kedves előzékenységgel valósággal lebillincselte. A társaság a késő éjjeli órákig együttmaradt, amikor kiki a részére fentírtott fülkébe vonult vissza nyugalomra.

A külön vonat reggel 9 óra 43 perckor robbogott be a fiumei pályaudvarra. Az érkező kormányzót a városi képviselőtestület és a hatóságok képviselői *Vio Ferenc* polgármester vezetése alatt várták. A fiumei tisztikar testületileg jelent meg *Matuska* vezérőrnagy, *Schmidt* 79. gyalogezredbeli ezredes és *Bazelli báró*, az „Árpád” hadi hajó parancsnokának vezetése alatt. A pályaudvart, a mely magyar és fiumei zászlókkal gazdagon feldíszítve, pompás látványt nyújtott, több ezer főre menő ünneplő közönség töltötte meg, a mely a kormányzót a vasuti kocsiból való kilépésekor lelkes „Eljen” és „Evviva” kiáltásokkal fogadta.

A kormányzót *Vio Ferenc* dr. podeszta üdvözölte a polgárság és a hatóság nevében, ékezes szavakban adván kifejezést a fiumei közönség lelkes érzelmeinek. A polgármester olasz nyelven tartott beszédére *Nákó Sándor* gróf kormányzó olasz nyelven válaszolt.

Ezután a vendégek és a hatóságok képviselői, valamint a városi notabilitások a közönségnek sűrű sorfala között és lelkes evvívázása mellett kísérték *Nákó* grótot a kormányzósági épületbe. Soha Fiumében a mostanihoz hasonló fényes fogadtatást nem láttak. Olaszországból is igen sok vendég rándult át.

Rövid pihenő után a kormányzó díszes kísérettel megjelent Fiume város és kerület képviselőtestületének ünnepléses közgyűlésén, hogy elmondja székfoglaló beszédét. Az ünneplésben megjelent képviselők lelkes ovációval fogadták a grótot, amely még fokozódott, mikor *Vio Ferenc* dr. podeszta és a reprezentancia díszszónoka üdvözölték az új kormányzót.

Nákó Sándor gróf ezután élénk tetszéssel fogadott, nagyszabású beszédet mondott.

— Ami Fiumének a közjogban elfogaltt különleges helyzetét illeti, — ugymond a kormányzó — ez immár oly reális és pozitív tény, mely a tapasztalat szerint hasznára válik ugy az önkézésességének, valamint a mi közös hazánknak. Fiume a magyar államhoz tartozik, mint „corpus separatum adnexum.” Fiume hozzánk tartozik ily módon történeti és jogi kötelekek által, amelyek szétbontatlanok és a szeretet erkölcsi kapesai által, amelyek elpusztíthatatlanok. Reám, mint Fiume politikai kormányzatának fejére vár a feladat, hogy szemmel kísérem azt az éber tevékenységet, amelyet a törvényhatóság statutárius kiváltságainak őrzésében kifejt és hogy jótékony összhangzásban tartsam azokat a magyar állam magas eszméjével.

A kölcsönös bizalom, melyet az érzelmeinkben, az eszmékben, az érdekekben és az aspirációkban való őszinte egyetértés még jobban összeforraszt, bizonyára szintén hozzá fog járulni ahhoz, hogy ugy a társadalompolitikai,

mint a gazdasági léren a hasznos és üdvös munkának termékeny korszakát nyissa meg előttünk.

Ami az utóbbi illeti, az a program, melylyel a jelenlegi kabinet kormányra lépett, rendkívül tervek legközelebbi megvalósítását helyezi kilátásba a fiumei piac és kikötő számára. *Kibővíteni ezt a kikötőt*, ellátni hatalmas kikötői művekkel, amelyek megfelelnek az újabb szükségleteknek és a modern technikának, *szaporítani a nagy nemzetközi hajózási vonalakat nemzetközi vállalatokkal*, szabályozni a szabad hajózást: ezek és más hasonló reformok tervezetnek már Fiume számára.

Ha az örök közreműködése buzdítani és támogatni fog, úgy meg vagyok győződve, hogy már az én kormányzóságom alatt is szerencsés leszek láthatni, hogy ez a szeretett vidék fel fog emelkedni a fejlődésnek arra a magas fokára, amely joggal megilleti, mint Magyarország egyetlen tengeri empóriumát, mint regyogó gyöngyöt, amely Mária Terézia emlékeztető ténye folytán *elválaszthatlanul bele van illesztve a szent király ezeréves koronájába.*

A közgyűlés a kormányzó beszédét jegyzőkönyvébe iktatta.

Délután két óraker a fiumei kaszinóban déjeuner volt, mely után a kormányzó küldöttségeket fogadott. Ot óraker Nákó gróf vendégével a *Tátra* hajón sétautazást tett a Quarnerón. Este fél tízkor fényes estély volt a virágokba öltöztetett kormányzó palotában. A lakoma alatt a városi zenekar hangversenyezett.

Aradi kirándulók Belgrádban.

(Turisták aldunai utja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 26.

Az Aradi Turista egyesület az idén június hó végén tartja meg négy napra tervezett első nagyobb kirándulását, amely rendkívül érdekessé ígérkezik. A kirándulók ugyanis Szerbia fővárosába: *Belgrádba* és az *Aldunára* utaznak, melynek utvonala a természet csodás keze a legtestdobb elrendezéssel a legmegragadóbb látványosságokat teremtette meg az emberek gyönyörűségére.

Európa ezen legszebb folyamutjára rendezett és három ország határvonalán végig húzó kirándulás bizonyára mély impressziókat fog kelteni a kirándulóknak, kik felejtethetetlen emlékeket hoznak majd haza a szép utról. Különösen érdekessé ígérkezik a belgrádi látogatás, ahol a magyarokkal újban erősen szimpatizáló művelt szerb társadalomnak lesznek szívesen látott vendégei.

A kirándulók a hó 28-án, csütörtökön délelőtt féltizenkét óraker indulnak Békéscsaba, Szeged, Szabadkán át *Zimonyba*. Innen hajóval *Belgrádba* és az *Aldunán* végig *Ada-Kalah* és *Orsovára*, majd *Herkulesfürdőbe* mennek, honnan vasárnap éjjel érkeznek haza. A kirándulásra eddig a következők jelentették be részvételüket:

Dózsa Simon dr. ügyvéd (Makó), Dózsa Simon dr.-né (Makó), Cziráky Alajos máv. egyenruha szállító, Horváth József acsev. ellenőr, Lehrmann Viktor kir. törvényszéki bíró, Pap Lajos fogorvos, Pataky Aurél jegyző, Pataky Aurélné és Pataky Viola (Apátfalva), Ritt Gyula máv. hivatalnok, Mészáros László máv. ellenőr, Thémés Rezső máv. hivatalnok, Schmidt János dr. tanár, Vázsonyi Lajos máv. hivatalnok, Weisz Farkas biztosítási titkár, Záray Géza kereskedő és Vetsey Jenő acsev. hivatalnok.

A kirándulásra még jelentkezni lehet a hó 27-én este 6 óráig a vezetőknél, Ritt Gyula és Thémés Rezső máv. hivatalnokoknál.

A nagy házasságszédelgő.

Beszélgetés egyik feleségével.

(Szerelmes levelek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 26.

A tudósítások beszámoltak róla, hogy a kerülősi *Kriszán* Ilona urasszony szélhámos „férje”: *Korzinek* Tivadar, a nagystíliú házasságszédelgő hurokra került. A szélhámos zsenialitás egyik legnagyobb mintaképét utólrta a fátum: tegnapelőtt ötödik feleségénél Szászke kereszturon elfogták.

Bizonyára nem kell ez alkalommal külön megemlítenünk, mi mindent követett, el Korzinek. Miután az ország különböző részein már négy jogérvényes házasságot kötött az idén márciusban dr. *Papp Pichner* név alatt feleségül vette Szegeden *Kriszán* Ilona urasszonyt, kinek negyven ezer korona hozományával megugrott. Egy hét óta kereste a rendőrség s *Korzinek* azért tudott sokáig rejtőzködni, mert elsőrendű búvóhelyei voltak. A feleségeinél bujkált. Végre az ötödik feleségénél elcsípték. Átvitték Jászberénybe, ahol a csendőrségen tartják s valószínűleg szerdán viszik a fővárosba.

A szélhámos harmadik felesége, *Pichner* József dr. nagyekemezői orvos özvegye, a kít 1903-ban vett el *Korzinek* mint *Kovács* László nyug. erdész, a mult hét végéig sem tudott férje szélhámosi múltjáról. Az egyik estiben szombaton meglátta férje arcképét s fölvetett a fővárosba, hogy a rendőrségen érdeklődjék a dolgok iránt. *Korzinek* harmadik felesége magas, negyvenöt évesnek látszó, kissé kövér vidéki asszony benyomását teszi. Tegnap este érkezett a fővárosba s nővérének *Lónyay*-utcai lakásán szállt meg. Mielőtt még a főkapitányságra ment volna, egy újságírónak alkalmat volt vele beszélgetést folytatni. A szemel kisírtak, az egész asszonyon meglátszanak a legutolsó két nap kiállott izgalmai.

— Uram, — mondta — én amugy sem vagyok egészséges asszony és alig hiszem, hogy túléljem ezeket az izgalmakat.

Nővére csitította.

— Te nem érted ezt, Johanna — mondta erre *Korzinek* felesége. A szégyen is megöl.

— Sokat volt odahaza férje!

— Dehogy. Mindig azt mondta, hogy ő mint nyugdíjazott erdész egy nasici faárugyár képviselője s utazni kénytelen. És én soha sem fogtam gyanút. Szombaton este, amikor megláttam a képét a lapban, mint egy örült rohantam az íróasztalához s feltörttem mindig elzárt fiókjait. A fiókok nagyrészt üresek voltak, csak a középsőben volt valami *harminc női fénykép és két levél*. A fényképek hátlapján, például az egyikén ilyen fölirat van: *„Fekete Anna, Ujszász, harminc, nyolc ezer, vonat, nem.”* Hogy ez mit jelent, nem tudom. De sejtem. A két levél ellenben világosan beszél. Tessék itt vannak.

Kusza, nagy betűkkel van írva az egyik és így szól:

Szászkeresztur, 1906. május 4.

Szeretett férjem!

Kedves leveledet Pestről megkaptam, s nagyon köszönöm a szép edényeket, de ilyen már van, azért nem baj, mert a háztartásban minden elkél. Azt azonban nagyon sajnálom, hogy szombatra sem jössz haza, mert hiszen úgy volt, hogy felmegyünk Pestre együtt, s ott maradunk néhány napig. Jövő héten már nem mehetek, mert itt lesz az anyám. Ujság itt nincsen semmi. A Marit kidobtam, mert azt mondta rólad, hogy ha nincsen szakkállad van. A pénzt csak holnap küldhetem, ma már nem vehetem ki a takarékból. A viszontlátásig csókol hűséges feleséged: Emma.

Érdekes a másik levél, amely így hangzik:
Rohiba fürdő, 1905. aug. 18.

Imádott uram!

Éppen egy hete lesz, hogy itt vagyok és kurálom a gyomrom és még egy levelet sem kaptam tőled, ami nem szép, mert én nem érdemeltem meg és irtam neked kétszer Jászberénybe. Akárhogy is elfogjal az üzleted, a feleségedet nem szabad elhanyagolni és ha már egyedül hagytál idejönni, legalább írhatnál. Ez nem szép, édes Lászlóm hidd meg. Remélem, most már fogsz írni. Én jobban vagyok már, de nem nagyon és étvágyam még mindig nincs, de Isten segédelmével ez is megjön s a te kis feleséged megint egészséges lesz, mint a makk. Pénzem van még, a többit, ha majd kell, küldöd te. Irjál! Ölellek és csókolak milliószor, szerető *Vilmád.*

U. i. Iránt is csókolom.

Korzinek harmadik felesége sirt, miközben a leveleket nézegette. Hogy a második levelet ki írta, nem tudja, mert *Korzinek* eddig ismert feleségel között *Vilma* nevű nincsen.

*Korzinek*et egyébként Jászberényben fagatják.

Botrány a törvényszéken

(Verekedő házastársak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 26.

Szokatián lárma tette ma figyelmessé a törvényszéknek poros akták tanulmányozásában elmerült tisztviselőt. Az igazságügyi palota emeleti folyosóján egy pörösködő házaspár olyan zajos családi perpatvart rögtönzött, hogy *Justicia* istenasszony ijedten hímálya kezével azt a bizonyos mérleget. Szitkozódás, káromlás, majd ütlegelés tette mozgalmassá a folyosói életet s csak a rendőrség közbelépése akadályozta meg a botrány további fejleményeit, de egyben a házastársak ügyének a tárgyalását is. Az elmaradt törvényszéki tárgyalás előzményei a következők:

Negríta János Miklós-utcai lakost hónapokkal ezelőtt elhagyta felesége és egy vasúti szolgálattal állott össze. *Negrítára* keilemetlenül hatott a házasságban ilyenképen beállott fordulat, minthogy azonban az asszony véglegesen berendezkedett az új tűzhely mellett, a faképnél hagyott férj kénytelen volt beletörödni a változhatlanba. Új legényéletet kezdett, de nem feledkezett meg a hűtlen feleségről. Boszút esküdött; nem véreget ugyan, de mindenestre olyat, hogy az érzékenyen sujtja a csapodár menyecskét.

Néhány hónappal ezelőtt adott életjelt magáról az új gazdához szegődött asszony előtt. Kileste az időt, amikor ellenfelei lakása őrizetlen maradt és a vádirat szerint formálisan betört a mézesketeket élő pár hajlékába.

A följelentés természetesen nem maradt el és a törvényszék mára tüzte ki a főtárgyalást, amit azonban a házastársak botrányos civakodása miatt el kellett halasztani.

A különváltan élő férj és feleség már korán reggel megjelentek a törvényszéki palotában, hogy el ne késsenek a tárgyalásról. A férj alaposan beszéssel nézegette feleségét, miatt elfogta a düh s előbb dörmögve, majd mindinkább emeltebb hangon emlegette az égen ragyogó csillagokat kapcsolatban a kedves élete párjával. Mikor pedig alaposan kidühöngte magát, *ököllel támadt a sikoltozó asszonyra*, akit csak a folyosón tartózkodók közbelépése mentett meg *Negríta* brutalitásától. Már a hivatalokban dolgozó tisztviselők akarták eltávolítani a részeg embert, minthogy azonban *Negríták* tárgyalása elmaradt délutánra, a felek még idejekorán eltávoztak a folyosóról.

Déliután ismét megjelentek a házaselek a törvényszék folyosóján. Ez alkalommal újból megismételték a délelőtti jelenetet, azzal a különbséggel, hogy Negrita most *mag is ütötte* feleségét. Erre azután rendőrt hívtak, aki a házastársakat előállította a rendőrségen. A tárgyaláson természetesen egyikük sem jelenhetett meg, mire újabb határnapot tűztek ki.

Ütik Goluchovskit.

Erős támadások a delegációban.

(Mindenki bizalmatlan.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 26

Goluchovski Agenor gróf külügyminiszternek arannyal kivert diplomata frakkját ma ismét csufosan kiporolták a magyar delegáció teljes ülésén. Valamennyi szónok lekicsinyelte képességeit, helytelenítette politikáját és teljes bizalmatlanságát nyilvánította, aminek következménye a költségvetés megtagadása volna ugyan, de ettől a paktumra és a magyar kormányra való tekintettel elállanak a delegátusok.

Wekerle ma is segítségére sietett a megszorult külügyminiszternek, akivel — ha nem is tud jól magyarul — a szónokok egész sora világosan megértette, hogy *mondjon le állásáról*.

A 48-asok előértekezlete.

A magyar delegáció mai ülése előtt a függetlenségi párthoz tartozó delegátusok értekezletet tartottak Müller László külügyminiszteri osztályfőnök tegnapi válaszal dolgában. A tanácskozás, melyen Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrássy Gyula gróf külügyminiszter is résztvettek, kimondták, hogy *nem elégednek meg Müller tegnapi nyilatkozataival* és megbízták Holló Lajost, hogy ebben az értelemben határozati javaslatot terjesszen elő.

Az értekezleten felszólalt Wekerle miniszterelnök is, aki iparkodott élett venni a külügyminiszter ellen intézett támadásoknak. Valamennyi szóok ugyanis rendkívül élesen bírálta Goluchovski politikáját.

Indítvány a címer-kérdésben.

A magyar delegáció ma délelőtt folytatta a külügyminiszter költségvetésének tárgyalását. Az ülésen megjelentek Goluchovski gróf külügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter, továbbá Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, Zichy Aladár, Andrássy Gyula, Apponyi Albert és Jekelfalussy Lajos a magyar kormány részéről.

Az elnöki széket Zichy Tivadar gróf foglalta el, a jegyzőkönyvet Edelsheim-Gyulai Lipót báró vezette.

A legutóbbi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Holló Lajos szólalt föl, aki élesen bírálta a Németországgal való szövetséget, hangoztatván, hogy Németország csak a saját érdekeit tartja szem előtt és minket csak nagyobb anyagi áldozatokra készítet. Hibáztatja Németországnak a kereskedelmi szerződések kötésénél követett eljárását s hogy most is, az alkotmányos rend helyreállítását után, német fejedelmi kitüntetés érte a törvénytelen kormány két tagját. Kifogásolja, hogy a magyar elemet a diplomáciai szolgálatban mellőzik és a célzatosság sokszor föltűnő. A

külügyminiszternek a címer-kérdésben adott válaszát helyteleníti és ezért társai nevében a következő indítvány elfogadását ajánlja:

Miután a külügyminiszternek a magyar címer alkalmazásának kérdésében adott válasza megnyugtatót nem tartalmaz, azt az országos bizottság tudomásul nem veszi, hanem az albizottság által előterjesztett javaslatot elfogadja és végrehajtására a külügyminisztert utasítja.

Wekerle a hármasszövetségért.

Ezután nagy figyelem között szólásra emelkedett Wekerle Sándor miniszterelnök és a következő beszédet mondotta:

— *Tisztelt országos bizottság!* A már második napja tartó külügyi vita folyamán oly különböző szempontok merültek föl, amelyek első tekintetre annak látszatát keltik, mintha a külügyi politika sarkalatos alaptételeiről is eltérő nézetek uralkodnának a delegáció tisztelt tagjai között. Ezenélfogva talán nem felesleges munkát teljesítik, hogyha — bár külügyi politika tekintetében a külügyminiszter fogja is az érdemleges válaszokat megadni — konstátalom és pedig az ország érdekében konstátálom, azt, hogy a politika sarkalatos tételei és alaptételei tekintetében a felszólalók különbözősége dacára is a delegáció tagjai között különbség alig konstátálható. (Ugy van!)

Sarkalatos alaptételei külpolitikánknak először a defenzív jellegű *hármasszövetséghez való ragaszkodás*. Második alaptétele a Balkán-államok szabad fejlődésének elősegítése és pedig minden területiális terjeszkedés nélkül. (Helyesítés.) Más részről is ki van zárva minden területiális terjeszkedés vagy törekvés, mert politikánk a *státuszkvó fenntartására irányul*.

A nyelv- és címer kérdés.

Ezután így folytatta Wekerle:

— Felszólalásom célja nem ez, hanem az, hogy a nyelv- és címer-kérdés tekintetében fölmerült kérdésekben jelezem a magyar kormány álláspontját. A *nyelv-kérdéssel* a magyar kormány már foglalkozott a delegációk tárgyalásai előtt, arra az alaptételre helyezkedve, hogy *a magyar nyelv paritásos jogosultsága elvileg elismertessék*, még pedig elismertessék úgy a közös miniszteriumoknál, mint a közös miniszteriumokkal való iratváltásokban, levelezésekben, valamint a közönséggel való érintkezésben. Ennek gyakorlati keresztülvitele azonban nem valószínű meg *azonnal*, mert hosszú időre terjedő munkát föltételez. Gyakorlati keresztülvitele föltételezi a fönnálló viszonyok mérlegelését, mert azokat alterálni nem lehet. Törekvésünk csak az lehet, hogy a kérdés, következetesen jusson megoldásra és e tekintetben a tárgyalások folyamatban is vannak.

Kérem az országos bizottság tagjait, hogy a kormány ez *elvi* álláspontjának honorálása mellett, melyet *elvi* tekintetben a közös külügyminiszter is honoral, a keresztülvitelt a kormányra bízni méltóztassék.

A másik a *címer-kérdés*. Konstátalom, hogy a közös külügyminiszter urnak az az álláspontja, hogy e kérdés megoldása első sorban nem az ő feladata, fönnálló alkotmányos jogrendünk értelmében teljesen korrekt. A magyar kormány feladata a címer-kérdésnek megoldására juttatása, mire nézve ő felsége hozzájárulását ki kell kérni. Ismeretes az országos bizottság tagjai előtt a kormány álláspontja, amely a külügyi hivataloknál és konzulátusoknál mind a két címernek t. i. az *oszlák és magyar címernek alkalmazására van alapítva*. Igen kérem az országos bizottságot, hogy a kormány ezen álláspontjának érvényre juttatá-

sát méltóztassék a magyar kormány teendői közé sorozni és keresztülvitelében annak kijelentésével, hogy álláspontunkhoz szorosán ragaszkodunk, *bizalmat előlegezni*. (Élénk helyeslés.)

Magyarok az exotikus államokban.

Molnár János kifogásolja, hogy a külügyi szolgálatban a magyar diplomaták iránt *nincsenek jóindulattal*. A magyar diplomatákat *exotikus államokba*, Japánba, Mexicóba, Chilébe küldik és *folytonosan elhelyezik őket* egyik helyről a másikra. A külügyminiszter nincs tekintettel a magyar diplomaták egészségi állapotára és családi viszonyaira és ez az eljárás az oka, hogy a magyarok idegenkednek a külügyi szolgálatról.

Holtz Pál a németekről beszél, akik — ha egy kis jóindulatot mutatnának irántunk — bennünk kitűnő szövetségeseket találának. E helyett *mindig támogatják a magyarellenes áramlatokat*. Szerencse, hogy a hármasszövetség ellen megindult áramlat Magyarországon még nem jutott többségre.

Müller László osztályfőnök a külügyminiszter nevében válaszol a vita során elhangzott felszólalásokra és azt mondja, hogy a külügyminiszter a legnagyobb előzékenységgel kész minden konkrét sérelmet orvosolni. A mellőzés a diplomáciai szolgálatban lehetetlen.

Goluchovski mondjon le!

Rakovszky István éles megjegyzéseket tesz a külügyminiszter megbízottjának beszédére. Ezután vitatja annak a teoriának helyességét, hogy a külügyminiszter és a magyar kormány mindenben szolidáris és hogy *Goluchovski testét csak a magyar kormány testén keresztül találhatni*. A magyar kormány feladata csak az, hogy a külügyi politika alaptételeire ügyeljen.

A külügyminiszter rendeletet intézett a külügyi képviselőknek, hogy a magyarokkal csak magyarul tárgyaljanak, de maga nem jár elől jó példával, mert a magyar kormányhoz német átiratokat intézett. Csatlakozik Sággy Gyula és Holló Lajos határozati javaslataihoz s Molnár János szavaihoz. Szerinte a külügyminiszter igenis beavatkozott a magyar krízisbe. Az egész válság föllidézése, *Szell Kálmán bukása* nem Pesten játszódott le, hanem *Bécsben dőlt el*. Szeptember 23-ára vonatkozólag azt mondta a külügyminiszter az albizottságban, hogy a koalíció kérte fel a közvetítésre, hogy ő eszázözljön ki audienciát vezetői számára. *A külügyminiszter ezen állítása a valósággal homlok egyenesen ellenkezik*. A koalíció — tudomása szerint — sohasem fordult a külügyminiszterhez. Fordult hozzá egy folyton izgó-mozgó ur, akiben hihetlen tevékenység és izgátság volt...

Egy hang: *Bánffy Dező volt!*

Rakovszky István: ... de ezt magában a koalícióban senkisémet vette komolyan. Az intervenció minden következményeért *nemcsak mint miniszter, hanem mint gentleman is felelős*. Ha azután a kihallgatás nem felel meg azoknak a föltételezéseknek, amelyeket a külügyminiszter — ha jóhiszeműleg járt el — hozzáfűzött, akkor a külügyminiszternek *kötelessége lett volna a konzekvenciákat levonni és lemondani*.

Ezután behatóan bírálja a külügyminiszterl expozé azon pontját, amelyben Goluchovski beszámol külügyi politikájáról. A hármasszövetségről szólva kijelenti, hogy *bizalmatlansággal viseltetik Olaszország iránt*. Végül kifejtette, hogy nem a kormányra való tekintettel szavazza meg a költségvetést, hanem mert nem akarja, hogy a külügyi kormányzat ex-lerbe jusson. De hogy kifejezésre jusson bizalmatlansága, *nem szavazza meg a rendelkezési alapot*.

és reméli, hogy a külügyminiszter ebből le fogja vonni a következtetéseket.

A mentő paktum.

Szivák Imre a magyar nyelv paritásos érvényesüléséről beszél és úgy gondolja a kivitel, hogy minden diplomáciai hivatalnok tudjon magyarul is. Kifogásolja, hogy a magyar közjog nem tárgya a diplomáciai vizsgának. Demokratizálni kellene a külügyi szolgálatot.

Okolicsányi László hangsúlyozza, hogy a függetlenségi párt a paktum miatt szavazza meg a költségvetést, de ez nem egyértelmű arzal, hogy Goluchowski iránt bizalommal viselkedjenek.

Lovász Márton csak annak kijelentésére szorítkozik, hogy helyesli Wekerle miniszterelnök mai nyilatkozatát a Balkán-politikára vonatkozólag, de nem a Goluchovskiót, aki nem tud a Balkánon bizalmat kelteni.

Kmetthy Károly, a mai ülés utolsó szónoka azt fejtegeti, hogy a közös miniszterek kötelesek a magyar törvényeket megtartani. A kereskedelmi szerződések megkötése miatt Goluchovskiót alá helyezést érdemel és ha ez alól menekül, ez csak azon paktum alapján történhet meg, amely mellett Fejérváryék is szabadulnak a felelősség alul.

Zichy Tivadar gróf elnök ezután a vita folytatását a holnap déli 12 órakor tartandó ülésre halasztotta.

Mülek Lajos — közjegyző.

(Gyors kinevezés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

A hivatalos lap mai száma a következő kinevezést közli:

A m. kir. igazságügyminiszter Mülek Lajos dr. aradi gyakorló ügyvédet Aradra kir. közjegyzővé nevezte ki.

Vasárnap mult egy hete, hogy az aradi királyi közjegyzői kamara a nemrég elhunyt Bonis Döme állásának betöltésére negyvenöt pályázó közül kilencet jelölt: hármat első, hármat második és hármat harmadik helyen. Első helyen ajánlották: a közjegyzői karból Márki János dr. gyulai közjegyzőt, a helyettesek közül Pálmai Lajos dr. aradi közjegyző-helyetteset, a közjegyzői karon kívül állók közül pedig Mülek Lajos dr. ügyvédet. A jegyzőkönyvet Beles János kamarai h. elnök a mult héten terjesztette fel Polónyi Géza igazságügyminiszterhez, aki már tegnap ki is nevezte Mülek Lajos dr.-t közjegyzőnek.

Mülek Lajos pályafutásában ez az állás a nyugvópontot jelenti. A közjegyzőség nyugodalmas és jövedelmező pozíciója, amely Mülek Lajosnak politikai működése jutalmaként jutott osztályrészül, már eleve neki volt szánva. Tudta ezt mindenki s tudta azt is, hogy a pályázat csak formaság volt. A kinevezési okmány már készen volt a minisztériumban a közjegyzői kamara jelentésének beérkezése előtt s ez a magyarázata a gyors kinevezésnek is.

Mülek Lajos 1850. november 30-án született Aradon. Atyja korán elhalt s nevelését már mostohaapja, Náray Imre vette kezébe. Iskoláit Aradon és Budapesten végezte. A gimnáziumban mindvégig első emíniens volt; ő alapította meg az iskola irodalmi körét. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte; itt vezérszerpet vitt a kezdeményezésére alakult aradi körben. 1874-ben jogtudor, 1875-ben ügyvéd lett. A 25 éves fiatal ember csakhamar jó nevet vívott ki magának az aradi ügyvédek között, amire szónoki képességével és készségével reá is szolgált. Az egyletekben kifejtett tevé-

kenysége hamarosan bejuttatta a törvényhatóságba is. A Náray Imre halálát követő választásokon függetlenségi programmal fellépett Falk Miksa és Atzél Péter ellen s sikerült is Falkkal pótválasztásba jutnia. Itt azonban 44 szóval kisebbségben maradt. Ot év múlva, 1887-ben ismét fellépett Falk ellen, de szavazás közben, — miután most már egyáltalán nem volt győzelemre kilátása, — visszalépett.

Arad életében azonban egyre jelentősebb szerep jutott Müleknek. Közgazdasági tevékenységre teret nyújtott neki a Polgári Táborékpénztár, amelynek egyik alapítója és igazgató elnöke volt. Mint ilyen, nagyszabású parcellázási műveletekbe bocsájtkozott, melyek azonban nem vezettek sok sikerre. Alelnöke lett az ügyvédi kamarának, ügyésze az ipartestületnek, titkára a nőegyletnek, főlovászmestere a lövészegyletnek. Emellett a törvényhatóságban is erős szerepet játszott s a szőnyegre került ügyek tisztázása körül gyakran felszólalt. 1892-ben, a januári választások alkalmából a nagylaki kerületben lépett fel. Itt is kisebbségben maradt s csak az országgyűlési ciklus közepe táján jutott a nagylaki mandátumhoz. A telepések ügyének felkarolása révén azután olyan népszerűsége tett szert, hogy az 1896 őszi választásokon csak néhány szónyi kisebbségben maradt Krisztoffy József, Csanádmegye akkori főjegyzője mögött. Rövid ideig nem volt ezután tagja a parlamentnek, mignem Szegváron ismét megválasztották. Az 1901-ben lefolyt választásokon azonban már nem lépett fel, mivel betegsége miatt nem tehette ki magát a választás izgalmainak.

Azóta tökéletesen a törvényhatósági és helyi pártéletnek szentelte idejét. Különösen a városi vállalatok körül folyó vitákban vett erős részt; a vízvezeték és a lóvasut dolgával igen sokat foglalkozott úgy a közgyűléseken, mint azokon kívül. Társelnöke lett az aradi függetlenségi pártnak s vezette az oppozíciót a törvényhatóságban minden ellen, amit nem pártívei kezdeményeztek. Igazgatósi tagja az aradi lóvasutnak.

Idegenforgalom Aradon.

(Egy érdekes beadvány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Érdekes beadvány érkezett ma Aradváros tanácsához. A budapesti Idegenforgalmi és utazási vállalat azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy prospektusát az utazási kedv fokozása céljából Aradon és Aradmegyében terjeszthesse.

A vállalat egyuttal kilátásba helyezi azt is, hogy Aradváros nevezetességének megszemlélésére legközelebb nagyobb kíváncsi társaságot fog toborozni.

A beadvány a következőképen hangzik:

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a hazánk egész területére kiterjedő turistáság fejlesztésére és a hazai idegenforgalom emelésére irányuló törekvésünkben bennünket a maga részéről is támogatni óhajtván, a magyar kir. államvasutak törzshálózatára és a kassa-oderbergi vasut magyar vonalaira tervezett társutazásokra messzemenő: 30—50 százalékos menetdíjkezdvezményt engedélyezett.

Ezen kedvezmény általánosítása és minél szélesebb rétegekben való terjesztése céljából rövid tájékoztatót állítottunk össze, melyben úgy a mérsékelt menetárakat, mint a társutazás egyéb feltételeit kitüntettük. Ezt a tájékoztatót az ország valamennyi számottevő egyesületének, társaskörének megküldtünk.

Tekintettel arra, hogy a társutazások élpontját egyelőre 24 jelentékenyebb városra redukáltuk: bizvást számíthatunk arra, hogy minden érdekelt tényező jóakaró támogatása mellett, sikerülni fog a tekintetes Tanács bölcs vezetése alatt álló város nevezetességének megtekintésére is nagyobb tömegeket mozgositanunk.

Tisztelettel kérjük ennél fogva a tekintetes Tanácsot, hogy az idezárt tájékoztatót saját hatáskörében is terjeszteni és a környékbeli lapokban ismertetni kegyeskedjék.

Budapest, 1906. június 21.

Idegenforgalmi és utazási vállalat részvénytársaság.

A tanács nagyon helyesen tenné, ha valami uton-módon érintkezésbe lépne ezzel a vállalattal és ki tudná vinni, hogy az idegenforgalmat nekünk ne csak ígérgecssék, de tényleg erre is tereikjék.

Jég-vita a kánikulában.

Öregek harca a fiatalokkal.

A reformpárt bukása.

Arad, június 26

Millen idő, brr . . . millen idő . . . Sűrű hópihéek keringenek a városház téren . . . Borzasztóan, szinte kiállhatatlanul fagy . . . Olyan sikamlós az út, mint a Magyar Figaró viccei. A Matzki-cukrászda érzi meg legjobban a fagyot. Ott ben minden jéggé fagyott. Még a benold-gáz melege se használ semmit. Meleg kávét kérnek, de mire az asztalra kerül, jegeskává lesz belőle. Es még a pincért okolják, a szegény ártatlan lényt. Mit tehet ő arról, hogy olyan nagyon fagy.

Tedeschi Viktor prémes bundába burkolva robog végig a városház téren. Kohn S. N. a szakállát szabadítja meg a jégcsapoktól. Steinitzer Pál dr. a Központi kávéházban már a harmadik kávét hozatja. Az első két pohár jéggé fagyott. Nagy Orbán dr., Páris Lajos dr., Dániel Péter dideregve huzódnak meg. Oh ez a fagy, ez a fagy! Egy dallás ifju a jobb kezében szorongatja a tollkabátja — zálogcéduláját. Ugy látszik, ez sem használ, mert az übertörés miatt csak egy órai kemény ut után ér be a páyudvarról. Tavasszal az ilyesmi nem eshetik meg. Ilyenkor az út csak ötvenkilenc percig tart. De azért mégis csak jó ez a fagy, bármennyire is haragszik Matzki Károly, a cukrász. Elvégre gondolunk kell a korcsolyázókra is.

Tedeschi Viktor kezét dörzsölve érkezik fel a városháza kis termébe. Hideg van itt is, annyira hideg, hogy be kellene fűteni. Azért, mert épen a korcsolyázó-egyesület tart közgyűlést, nem kell okvetlenül hidegnek lenni. Ottenberg Tivadar is fázik, ifj. Nachtnébel Odön is. Bizony, a városban lehetne annyi udvariasság, hogy ilyenkor befűtsön egy kis-sé. A fázékonyabbak oda is vonulnak a kályhához. Közben jönnek már valamennyien, a korcsolya-sport lelkes hívei. A reformereket Steinitzer Pál dr. vezeti. Köréje gyűlnek Nagy Orbán dr., Dániel Péter és a többiek. A patkóalaku tanácskozó-asztal jobb oldalán foglalnak helyet. Nagy Orbán köszörüli a torkát. O lesz a reformpárt debattere. Nehéz dolog, mert Steinhart Mórral kell szembeállnia. Steinhart a konzervatívok vezérszónoka, de a beszédeiben egy csöppet sem konzervatív. Ugy vág, mint a legélesebb beretva. Háromszoros bandázsszal lássa az el magát, aki vele szembe mer szállni. Nagy Orbán valószínűleg ezért vett fel olyan magas gallért. A konzervatív tábor nyugodt es méltóságos Tedeschi Viktor meg lehet elégedve híveivel. Csak ne volna olyan hideg. Az ember szinte izzad tőle.

Körüliük a patkóalaku asztalt. Alapszabálytervezetek fedik el a zöld posztót. Kétféle van: a választmányé és a kilences bizottságé. Hogy miben különböznek? Argus szemé legyen annak, aki észre-

veszi. Talán a cimbutükben? A választmány tervezetének betűi sokkal nagyobbak. Vagy a szövegbetűkben? A választmány szövegbetűi sokkal kisebbek. De mégis csak kell valami különbségnek lenni a két tervezet között, különben nem nyomatták volna ki kétszer. Az első pont egyezik szó szerint is, szellem szerint is. A második is, a harmadik is és a negyedik is. Az ötödik szintén. A hatodik... hopp, álljunk meg.

„Rendes tagok kor és nemi különbség nélkül mindazok, akiket két rendes tag ajánlata a választmány ilyenül felvesz.”

„Rendes tagok kor és nemi különbség nélkül mindazok, akiket jelentkezésre a választmány ilyenül felvesz.”

Két szó különbség és két egész világ! „Jelentkezésre” és „ajánlata.” Homousion és homousion. Demokrácia és exclusivitas.

— Óh ezek a rosszlelkű konzervatívok! Még akarják nehezíteni a szegény halandóknak azt az erkölcsös szándékát, hogy tagdíjat fizethessenek. Menyivel liberálisabbak a reformerek! — gondolják önk és nagyon tévednek. Ez egyszer a konzervatívok a demokraták és a reformerek a konzervatívok.

Steinizer Pálék szeretnék megnehezíteni a belépést. És Steinhardt Mór, akit konzervatívnek kiáltottak ki, lelkes szószólója a teljes szabadságnak. A reformerek konzervatívok és a konzervatívok reformerek.

Micédt azonban erre kerülne a sor, egyébről van szó. Arról, hogy az alapszabályok megváltoztatásához szükséges-e a kétharmad többség, avagy csak ahhoz szükséges, hogy kimondják, miszerint megváltoztatják az alapszabályokat? Tetszett megérteni a kérdést. Mert kissé bonyodalmas az ügy. Hajszaifinom distinkciók, jogászai élelítés szükségesek ahhoz, hogy be lehessen világítani a kérdés bonyodalmaiba.

Steinhardt Mór dr. az előbbi vitatja, Nagy Orbán az utóbbi. Csak később látják be, hogy milyen meddő is volt ez a vitaközös. Steinhardt Mór bátran elengedhette volna a kétharmad többséget, mert a változtatási akaróknak egyharmad többségük sem volt; Nagy Orbán pedig bátran propagálhatta volna a kétharmad többséget, mert ezzel sem változtatott volna az ügyön.

Bizony a konzervatívoknak elnevezett demokraták győztek. Tedeschi Viktor feltette a kérdést és a következő pillanatban egész tenger emelkedett fel, amelyben elmerült a jobboldali kis sziget. Nagy Orbán kedvetlenül csüggesztette le a fejét. Nem kétharmad, hanem háromharmad többséggel győztek a konzervatívok, szóval egész volt a győzelem.

Nem baj. Van még egy pont a világon, ahol esetleg győzni lehet. Amíg oda érünk, sokat halad a világ és reformerek lehetnek még a konzervatívokból. Csak azután a reformerek ne legyenek konzervatívok.

Negyvenkilenc pontból áll a konzervatív alapszabály. Negyvenkilenc és konzervatívok! Erre még Lengyel Zoltán is megcsóválná a fejét. Olvassák a pontokat. A hetedik egyezik. Rendben van. A nyolcadik, a kilencedik, a tizennegyedik, a tizenhatodik szintén. A tizenhetedik pontot fel se olvassak, annyira egyezik. Pedig roppant érdekes ez a pont. Ugy szól, hogy *tisztességtelen viselkedés* esetén az egyet bárkit kitalálhat a pályáról. Hát kérjük alássan, ez roppant tág fogalom. Steinhardt Mór dr.-nak bizonyára más felfogása van róla, mint Nagy Orbának. A konzervatívok esetleg a fixitást is tisztességtelennek bírálhatják el. A reformerek szemében pedig talán még a csókolódzás sem tisztességtelen. Kinek a papné, kinek a leánya. Azután megeshetik az is, hogy X. Y. ur egy szép napon megszökteti a jégpályáról Z. V. kisasszonyt. Hát ez a konzervatívok szerint tisztességtelen. De a reformerek azt mondhatják, hogy bizonyosan feleségül veszi, tehát erkölcsös. Kár, igazán nagy kár, hogy e fölött nem

vitakoztak az urak, legalább is addig, amíg valaki feláll és így szól:

— Ha X ur megszökteti Z kisasszonyt, akkor eljárás lehet ugyan tisztességtelen, de kitiltani még sem lehet, mert aki nincs ott, azt nem lehet kitiltani!

Atsiklottak a tizennyolc, tizenkilenc, harminc és negyvenedik pontokon is. Következett a negyvenegyedik. Elnél volt a második nézeteltérés. A reformerek így akarták: A tisztviselőkhöz tartoznak: az egyesületi ügyész, titkár, művezető, szertáros, pénztáros, ellenőr és jegyző. A konzervatívok így: a tisztviselőkhöz tartoznak: két igazgató, az ügyész, a titkár, a pénztáros és az ellenőr.

Látnivaló, hogy a különbség a két igazgató, a művezető és a szertáros körül forgott. Steinhardt Mór dr. a két igazgató mellett foglalt állást. Mért nevezzék őket művezetőnek — illetve szertárosnak, amikor így sokkal nagyobb a tekintélyük.

— Hát ez a demokrácia? — zug a reformpárt

De Steinhardt Mór megadja a választ. Ó nem a jépszavak és címek demokráciájának híve. Ha az volna, úgy az igazgatókat utkaparóknak nevezné el. Ez még demokratikusabb elnevezés.

De volt ennek az igazgató, illetve művezető és szertáros ügynek komolyabb oldala is. A reformerek azzal érveltek, hogy az eddigi rendszer mellett mind a két direktor felelős, vagyis egyik sem felelős.

— Hátha az egyik azt mondja, hogy így lesz, a másik pedig azt, hogy megfordítva lesz? — kérdezte Nagy Orbán. Ki felelős akkor?

— Mind a kettő! — hangzott a válasz a konzervatívok táborából.

A reformerek egyébként a legnagyobb elismeréssel adóztak Tedeschi Viktornak, de attól féltek, hogy túlságosan megerősíteti magát.

— Ha két szakember kezében lesz a vezetés, megosztott felelősség mellett, akkor más állapotok lesznek a jégpályán! — mondták.

De a konzervatívok úgy vélekedtek, hogy jó lesz másképp is. A két direktor majd megosztja a felelősséget.

És hába való volt Steinizer Pál dr. és Nagy Orbán minden igyekezete, mégis csak amellett maradtak, hogy az egyesület ügyeit két igazgató fogja vezetni.

Volt még vagy Lyolc-kilenc pont, de ezeket fel se olvastak annyira egyetértett bennük a közgyűlés.

Hazafelé menet pedig azon gondolkodtak, hogy hát miért is nyomtak két különböző hat hat oldalos tervezetet? A jelentkezésért, az ajánlásért, a két igazgatóért, a művezetőrt-e és avagy a szertárosért?

Most már korcsolyázhatunk, de erre előbb az időjárásról kell engedelmeket kérni. Nagyon szigorú, nem hiszszük, hogy megengedi.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Mary-Ann, vigjáték. Rózsahegy Kálmán vendégjátéka.
Csütörtök: Kurucz Feja Dávid, szimfónia.
Péntek: Udvöske, operett. (Zóna előadás.)
Szombat: Vándorlegény, operett.

* Rózsahegy Kálmán vendégjátéka. Jelentéktelen kis szerepben lépett fel ma este a nyári színház deszkáin Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színháznak s ezidőszertint egész Magyarország legjobbjának „naturbursch”-a. Rutkai György *Vénusz* című darabjában játszotta a Vig Muki szerepét, minden szavával és mozdulatával derűtséget keltve az elég szép számú közönség soraiban. A természetes, póznákül játéknak gyönyörűségét találta fel benne a publikum, ellentétben Keszler-rel, aki a modorosságig vitt szavalással s a nagy emóciók jelzésére szolgáló arcfintorgatással és ajkrágás-

sal sikeresen tette tönkre a legjobb jelene-
teket is. H. Novák Irén a tőle megszokott mű-
vészettel játszott s Keszlerrel is mindvégig
igen kedvesen mondta föl a szerepét. Várnay
H. Kőrös Juci és Szathmáry kifogástalanul,
sok intelligenciával dolgozták ki semmitmondó
szerepeiket. A vendégművészt sokszor hívták
a lámpák elé, sőt nyílt színen is többször ka-
pott tapsot.

Barabás mandátum-ügye. Csak azért is Budapest!

(Lengyel Zoltán ismét nyilatkozik.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 26.

Justh Gyula képviselőházi elnök tegnap az Aradi Közlöny egyik munkatársa előtt tett nyilatkozatában tudvalevőleg föntartotta azt a nézetét, hogy az összeférhetlenségi bizottságnak Barabás Bélát az aradi kerület képviselőjének kell kimondania. A házelnök — amint azt megírtuk — a bizottságtól csupán ily értelmű döntést vár és annyira a házszabályokba ütközőnek tart minden egyéb határozatot, hogy — saját szavai szerint — az ő felfogásával ellentétes döntésnek kénytelen lesz korrekativumát keresni.

Justh ezen nyilatkozatával szemben Lengyel Zoltán ma is föntartja azt a véleményét, hogy az összeférhetlenségi bizottságnak Barabás budapesti képviselőse mellett kell állást foglalnia.

Lengyel Zoltán nyilatkozata fővárosi tudósítónk távirata szerint így szól:

Barabás Bélának három mandátuma volt, amelyek közül kettőtől lemondott. Ezt a kettőt vissza nem adhatja neki senki, a harmadikat, a VII. kerületét nem veheti el tőle senki. Az összeférhetlenségi bizottságnak nem az a célja, hogy megfosssa a képviselősegtől azt, akit több helyen választották meg, hanem, hogy az egyen fölüli mandátumokat elvegye attól, aki önmagától nem tesz eleget kötelességének. Barabás slegel tett ennek a kötelességnek. A nagyváradi mandátumról kellő időben, az araditól lekésve ugyan, de szintén lemondott. Ezt a lemondást meg nem történtenek nem teheti a bizottság sem és a képviselőtől, mint teljesjoggal rendelkező személytől elhárított lemondást föl nem támaszthatja.

A házszabályok 157. szakasza szerint az elnök helyesen járt el, midőn az ügyet az összeférhetlenségi bizottsághoz utasította. Ezt imperative rendelik a házszabályok. Am a bizottság nem ítélkezhetik csakis akkor, ha összeférhetlenségi eset van, vagyis ha legalább két mandátuma van a bizottság elé utalt képviselőnek. Ez az eset fön nem forog. Barabás e pillanatban csakis a VII. kerület képviselője, amit a házszabályok 158. szakaszának második bekezdése teljesen megvilágít. A második bekezdés e szavakkal kezdődik:

„Ha a kérdéses kerületben ! !... ”

Tehát legalább két kerületnek kell az ítélkezés alapjául szolgálni. A késedelemnek nem lehet az a következménye, hogy a többszörösen megválasztott képviselő megfosztassék a képviselősegtől. Büntető szankciója nincs a szakasznak és szerintem az egyetlen helyes eljárás az, ha a bizottság egyszerűen kijelenti, hogy *ítélkezésének helye nincs* és ezt a Háznak bejelenti. Ismétlem, a szakasz csak arra az esetre szól, ha az illető képviselő nem mond le. Ha azonban — habár elkésve is — lemondott, akkor a bizottság sem a lemondást meg

nem történeti nem teheti, sem a megtartott mandátumot tőle el nem veheti.

Különben precedens is van már e tekintetben. Épen Barabással történt 1901-ben, hogy a gyemai mandátumról való lemondása nem érkeszt a Ház elnökéhez a nyolc napon belül. Rátelografáltunk és ő az ülés folyamán táviratilag mondott le, amit az elnök el nem fogadhatott. Maga a lemondó levél elkészve érkezett, de mindazonáltal nem utasította az esetet az összehírhetségi bizottsághoz. A kérdés tehát olyan tiszta és világos, hogy vitakozni sem lehet fölötte.

Fényes Kálmán csődügye.

(A hitelezők követelésel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Ama legkülönbözőbb variációkban szárnyra kapott hírek, amelyek Fényes Kálmán dr. aradi ügyvéd küszöbön levő csődjéről szólnak, az egész város közönségét foglalkoztatják. A hihetetlenül hangzó hírek, amelyeket immár tények igazolnak, általános meglepetést keltettek mindenfelé, ahol a társadalmi életben erősen szereplő tekintélyes és régi ügyvédet ismerik. Most, hogy az ügy a csődtárgyalás komoly stádiumába jutott, mind nagyobb számban tűnnek föl azok a hitelezők, akik valószínűleg bejelentik csatlakozásukat Kádár István aradi szabómester csődkérvényéhez.

A már tegnap említett özvegy asszonyokon és más hitelezőkön kívül — akik pénzeket adtak „forgatás” céljából Fényesnek — első sorban egyik aradi pénzintézet van érdekelve a csődügyben. Fényes Kálmán ugyanis összeköttetései révén tízezerkorona kölcsönt kapott a az intézettől azzal a feltétellel, hogy az összeget bekebelezeti tauli birtokára és az első lejárat alkalmával megfelelő jótállással jelentkezik a banknál. Fényes Kálmán azonban időközben tauli birtokát eladta sógorának, Bogdánfy Bólának. Így elveszett a fedezet, amikor pedig elérkezett a lejárat napja, Fényes nem teljesítette ígértét és kezest egyáltalán nem jelelt meg.

Egy másik aradi pénzintézet pedig huszonhétézer korona kölcsönt szavazott meg Fényesnek, aki ezt az összeget a Kazinczy-utcában levő házára első helyen tábláztatta be. Ezt az ingatlant, amely huszonhétézer koronánál semmi esetre sem ér többet, a jelzett takarékpénztár követelésén fölül még hetven ezer korona terheli. Hogy a leendő csődvagyomból megtérül-e a betáblázott nagy összeg, az legalább is kétséges.

De beszélnek még másokról is. A fentiekön kívül még vagy hat aradi előkelő kereskedő nagy összegek erejéig hitelezője Fényesnek. A kereskedők, akinek legkevesebb reményük lehet követeléseik kiegyenlítésére, néhány kivétellel, hír szerint nem jelentik be csatlakozásukat a csődkérvényhez.

Arról a körülményről is igen sok szó esik, hogy Fényes Kálmán néhány hónappal ezelőtt egy fiatal vidéki ügyvéddel társult. Az illető ügyvéd, aki Aradról nősült, évekig ügyvédeskedett a közel vidéken és most, amikor a társulás létrejött, ötezer koronát fektetett be az ügyvédi irodába. Ha pedig elrendelik a csődöt, a társ is beállhat a hitelezők tekintélyes sorába.

Most, hogy kínosan aktuálisak a Fényessel kapcsolatban levő ügyek, föllevenített a Szellecsődöt is, melyet annak idején Fényes kezdeményezésére rendeltek el a hírhedt ügyvéd ellen. Fényes Kálmán volt az, aki megbízója, Bondi S. bécsi cég nevében a csődtárgyalás utolsó napján beterjesztette az iratokat,

mire a törvényszék elrendelte Szelle József ellen a csődöt. Fényesnek ugyanis a bécsi cég nevében négyezer korona követelése volt Szellevel szemben. Fényes a csődtárgyalás alatt ezernégy száz koronában kiegyezett volna Szellevel, de az csak ezret akart fizetni s erre megkérte a csődnitást.

Az itt elmondottak csak kicsi, de pozitív részét képezik a s állongó híreknek, amelyek váltókról és kölcsönökről regélnek. Kölcsönökről, amelyeket talán sehasem lehet behajtani a gáláns ügyvéden . . .

MULATSÁGOK.

(=) Nyomdászok nyári estélye. Az aradi könyvnyomdászok augusztus hó 5-én a városligeti vendéglőben hangversenyyel egybekötött nyári táncestélyt rendeznek, amelyre már megindultak az előkészületek. Az estély érdekességét növeli, hogy a hangverseny gazdag műsorán több ének és zeneszám lesz, melyeket hivatásos művészek fognak előadni. Az estélyre a meghívók most készülnek s a jövő hét folyamán küldetnek szét.

Domány József balesete.

(Szerencsétlenség a hegyen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Súlyos kimenetelű baleset érte ma Aradváros egyik előkelő, tekintélyes polgárát: Domány József bornagy kereskedőt és szőlőbirtokost Muszka-Magyarádon. A szerencsétlenség a hegyi uton történt és csakis a véletlennek köszönhető, hogy tragikus kimenetelűvé nem vált. Részleteiről alábbi tudósításunk szól:

Domány József ma délben a motorossal Muszka-Magyarádra utazott, ottani szőlőjének megtekintésére. Teendőinek elvégzése után kocsira ült és így akart Aradra bejönni, mert sürgős teendői lévén, nem várhatta be a később menő motorost. Minthogy Domány szőlőjében nem tart lovakat, egy községbeli gazdától vett kölcsön lovakat, amelyeket saját kocsija elé fogatott. A lovakat egy fiatal román gyerekek hajtotta.

Az ut a muszka-magyarádi kolnától völgyben vezet lefelé és helyenként nagyon meredek. A lovak nyaklói nagyon hosszúk voltak és így a fiatal gyerek nem volt képes fékentartani őket. A hosszú nyaklók miatt a hámfa folyton a lovakat érte, amittől ezek megvadultak és veszett vágatással vitték a kocsit a völgyben lefelé. Domány látván a helyzet veszedelmét, ő maga vette kezébe a gyepőt és minden erejével meg akarta fékezni a lovakat. Fáradtsága azonban hiábavalónak bizonyult, mire le akart ugrani a kocsiról.

Ezt a veszélyes menekülést Domány éppen meg akarta kísélni, de már nem volt rá ideje, mert a fékevesztett lovak egy árokba vitték neki a kocsit. Az erős zökkenés következtében Domány és kocsisa kirepültek a kocsiból. A kocsis olyan szerencsésen esett, hogy rögtön talpra állhatott, de Domány négy méternyire esett a kocsitól és belezuhant az árokba. Fokozta a balesetet, hogy a kocsi és a lovak szintén befordultak az árokba és a kocsi egy része Dományra zuhant.

Az országuton menők a szerencsétlenség láttára az árokhoz futottak és nagy nehézséggel leemelvén a kocsit Dományról, az öreg urat, — aki eszméletlen álla-

potban volt — kiemelték az árokból. A mentők közül többen megismerték Domány Józsefet, mire elstettek rokonáért, Popp Vilmosért, aki Muszka-Magyarádon lakik.

Popp Vilmos rögtön befogatott és a súlyosan sérült öreg urat elszállította a muszka-magyarádi vasuti állomásra. Popp innen sürgönyözött Aradra Domány József fiának, hogy küldjön ki orvost atyja elide az aradi vasuti állomásra. Muszka-Magyarádról a körösvölgyi vonat külön szakaszában hozták Aradra Domány Józsefet.

A távirati értesítés folytán az aradi állomáson a fiatal Domány János Schusztér Henrik dr.-ral várta súlyosan sérült édes atyját, akit Schusztér dr. részesített az első orvosi segélyben.

Domány Józsefet az állomásról mentőkocsin szállították szabadságtéri lakására, ahol több orvos ápolja. Az öreg ur állapota súlyos, mert az esés következtében megsértette a hátgerincét, és a hát többi részén is erősebb sérüléseket szenvedett.

Az esti órákban csakhamar híre terjedt Aradon a balesetnek, nem kis meglepetést és részvétet keltve az ismerősök széles körében.

TANÜGY.

(—) Főlvétel. Az aradi m. kir. áll. fa- és fémipari szakiskola I. évfolyamára a főlvétel előjegyzés alapján történt. Előjegyzés végett minden, az I. évfolyamra főlvételni óhajtó növendék augusztus hó 25-ig az igazgatóságnál, akár személyesen jelentkezve, akár levéllileg bemutatni tartozik: 1. születési bizonyítványát, 2. orvosi bizonyítványt, hogy ép és egészséges, 3. iskolai bizonyítványát, 4. szülőinek beleegyezését, hogy minő iparra óhajt menni, 5. az újralitás megtörténtéről szóló bizonyítványát. A szeptember hó első napjában történő beíratásra a főlvettek levéllileg hivatnak meg. Az igazgatóság.

Kaland a motor-biciklivel.

(Egy elgázolás következményei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Borzalmas szerencsétlenség történt a múlt év szeptember 29-én az aradmegyei Odvos és Solymos községek között az erdélyi országuton, ahol egy motor-bicikli halálra gázolt egy embert. A szerencsétlenség áldozata egy román ökrhajcsár volt.

Ternajgó József ujaradi gyógyszerész Erdély felé kirándulást tett motor-biciklijén. Szemköztt vele az országuton jött Vukuleszku Zámfir hajcsár, aki két ökröt hajtott eladásra egyik vásárra. Ternajgó már messziről észrevette a közeledő Vukuleszku és éles sipjelzésekkel figyelmeztette, hogy térjen ki. A hajcsár el is terelte az ökröket, de ő maga nem tért ki.

Ternajgó a negyven kilométer sebességgel repülő gépet már nem állíthatta meg, de folyton sipolván, igyekezett kitérni Vukuleszku elől. Ez azonban nem sikerült. A hajcsár a motor alá került, amely átrobogott rajta és oly súlyos sérüléseket ejtett a mellén, hogy a szerencsétlen ember rövid kintodás után belehalt.

Az aradi kir. ügyészség Ternajgó József ellen vádiratot adott be gondatlanságból okozott emberölés miatt. Ma tárgyalta az ügyet a törvényszék büntető tanácsa Köller János elnökelete alatt.

A tárgyaláson több tanut hallgattak ki, akik szemtanul voltak a szerencsétlenségnek. A tanuk vallomásából kitűnt, hogy a gyógyszerész nem volt oka a szerencsétlenségnek,

mert minden lehető megtett Vukuleszku ki-kerülésére.

A törvényszék ennek alapján a vádlott bűnösségét nem látta beigazoltnak és Ternágyó Józsefet felmentette a vád alól. Ez ítélet ellen a kir. ügyész felebbezett.

Haszlinger Ferenc temetése.

(Az utolsó ut.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26

Oszinte gyászszal, igaz részvét mellett ma délután temették el *Haszlinger Ferencet*, az aradi kir. főgimnáziumnak váratlanul elhunyt népszerű tanárát. A gyászszertartás, amelyen nagyszámu és előkelő közönség jelent meg és kísérete el utolsó útjára a megboldogultat, a felső temető halottas házában folyt le.

A főgimnázium tanári kara és tanuló-ifjusága *Burján János* igazgató vezetésével, gyászfátyallal bevont zászló alatt vonult ki a temetőbe, ahol a gyászoló család tagjain kívül *Institoris Kálmán* polgármesterrel élükön az elhunyt nagyszámu tisztelői és az összes tanítói testület tanárai állottak körül a koporsót. Egész halom koszoru borította a ravatalt, amelyen ott voltak a családnak, a barátoknak, a gimnázium IV. osztályának, az ifjuságnak, a gimnázium és a reálskola tanári karának díszes koszorúi.

A gyászszertartást *Kiss Gyula* minorita lelkész végezte. A halott besztertelése után *Fehér Alfréd* középiskolai hittanár az alábbi megindító gyászbeszédben emlékezett meg az elhunyt pályatársáról:

Igen tisztelt gyászoló közönség!

Lelkünkben mélyen megrendülve állunk e koporsó mellett, amely a miata hitvest, a gondosan szerető családapát, a hű rokont, a felejtethetetlen kartársat, a tudományok jeles bajnokát, az ifjuságnak igazi atyját, a jó barátot takarja el szemünk elől. Azon hosszú idő alatt, amelyet te, kedves barátunk, az aradi főgimnáziumnál eltöltöttél, fölismertük benned mind azon nemes tulajdonságokat, amelyek téged a tanári hivatás magaslatára emeltek. Lankadatlan kitartással tanítottál és neveltél, bölcseséged eltalálta a helyes utat, amelyen haladva, a növendékek értelméhez és szívéhez tudtál férközni, akik irántad olyan bizalomteljes szeretettel viseltettek, aminővel atyjuk és gondviselőjük iránt viseltetnek. Kartársaid között mindenápolat a kollegiális érzületet, úgy, hogy mindnyájan elmondhatjuk, hogy mindannyiunknak jó barátja voltál. Haláloed váratlanul jött. Emlékszünk, alig egy pár hete mondtad, hogy még négy évi szolgálatod van, amelynek elteltevel a jól megérdemelt nyugalomba akartál vonulni, hogy szerető szíved érzelmeinek összes sugarait családodra árasztasd. Terveidet nem vihetted keresztül. A Gondviselés kifürkészhetetlen intézkedése folytán ebbe a gyásznyugalomba kellett vonulnod. Özvegygyé tettél egy mélyen gyászba borult hitvest. Árvává tettél három gyermeket, üresen hagytad a 26 éven át ritka lelkiismeretességgel betöltött tanszéket, vezető atya nélkül hagytad növendékeidet, elhagytál mindnyájunkat, akik téged szerettünk és akiknek szemeiben a részvét és gyász könyűt fakasztottad. — Nagy szomorúságunkban nincs más vigasztalásunk, mint a hit, amely imára nyitja ajkunkat, szívünket ahhoz emeljük fel ki sorsunkat csu nyitja. Igasságosan intéző Isten! Felejtethetetlen kartársunknak a boldog lelkek házában add meg azt a jutalmat, melyet azoknak ígértél, kik földi pályájukat sikerrel megfutják s hozzád halálig áthatatosan ragaszkodnak. Vigasztalás istene, öntsd a bánatos özvegy szívének fájdalmára az enyhülés balzsamát, s erősítsd meg őt, hogy békén viselhesse a reá mért keserű megpróbáltatást! Árvák Istene, szárítsd el a hátramaradt gyermekek könnyét, melyeket azon férfunak távozta felett hullatnak, aki mindenük vala. Minket pedig, akik a földön kívül legközelebb voltunk hozzád, vigasztal az a tudat, hogy nem hal meg teljesen az, aki a

kötelességek odaadó teljesítésével, rokonszenves, szeretetreméltó modorával, bizalmakeltő föllépésével egy mély nyomokat hagy hátra, a minőket te hagytál lelkünkben, kedves barátunk. A főgimnázium intézete, melynek te büszkesége voltál, hálás is lesz hozzád, nemes emléked élni fog hátramaradt kartársaidnak és mindazoknak lelkében, akiket te neveltél és tanítottál. Felejtethetetlen kartársunk, drága jó barátunk, pihenj csendesen! Isten veled!

Sokan könyeztek a beszéd hatása alatt. Azután megindult a menet a sírhoz, ahol *Fischer Frigyes* VII. osztályu tanuló bucsuztatta szívéhez szóló beszédben a megboldogultat, aki igazi nevelője, atyai jóbarátja volt az ifjuságnak. A lelkész imája után elhantolták a koporsót.

A király párbeszéde Barabással.

Az urak sokat beszélnek!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 26

Ma volt az első udvari delegációs ebéd, amelyen a közös minisztereken kívül résztvettek *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Andrássy Gyula* gróf, *Apponyi Albert* gróf, *Jekelfalussy Lajos* és *Zichy Aladár* gróf miniszterek, továbbá *Zichy Tivadar* gróf, a magyar delegáció elnöke, *Barabás Béla* alelnök, *Esterházy Miklós* herceg, *Széchenyi Sándor* gróf, *Czirák Antal* gróf, *Rakovszky István*, *Zichy Miklós* gróf, *Esterházy Pál* gróf, *Chernel Gyula*, *Semsey László*, *Chorin Ferenc*, *Esterházy Mór* gróf, *Harkányi Frigyes* báró, *Kubik Béla*, *Melezer Vilmos*, *Nagy Emil*, *Rudnyánszky József* báró, *Sághy Gyula*, *Szabó István*, *Szivák Imre*, *Thaly László* és a horvát delegátusok.

Az osztrák delegáció meghívott tagjai közül a nagynémetek és a cseh-radikálisok nem jelentek meg.

Ebéd után a király cerclet tartott. Elsőnek *Wekerle* miniszterelnökkel beszélgetett, majd *Zichy Tivadar* gróftól szólította meg, akitől megkérdezte, hogy mikor lesz a delegáció üléseinek vége? *Zichy* azt felelte, hogy remélhetőleg szombaton befejezik a tárgyalásokat. *Széchenyi* Sándor gróffal és *Rudnyánszky* József báróval családi ügyeikről beszélgetett a király.

Az uralkodó ezután *Barabás* Bélához fordult és a következő kérdést intézte hozzá:

— Ugyebár a delegáció tárgyalásai egészen simán folynak le és tárgyalásait simán is fogja befejezni?

Barabás a király kérdésére a következőket válaszolta:

— Felség, azt hiszem, hogy ehhez jogosult remény van. Csak a külügyi kérdésekben lesz hosszabb vita.

A király erre az alábbi feltűnést keltő választ adta:

— Igen, az urak sokat beszélnek, de kevés haszonnal!

Ezután még több delegátust tüntetett ki megszólítással a király.

HIREK.

Tanácsok megszületendő gyermekeimnek.

— A Herberti pályáról. —

Arad, június 26

Személyem körüli magyar miniszterem österjesztésére megengedem, hogy ifj. dr. *Wekerle* Sándor országgyűlési képviselőnek, volt kereskedelemügyi miniszteriumi miniszteri segédtitkárnak, ezen utóbbi minőségében teljesített kiváló szolgálataiért, elismerésem tudtal adassék.

Kelt Lajta melletti Bruckban, 1906. évi június hó 18. án.

Ferenc József, s. k.

Zichy Aladár gróf, s. k.

Kedves fiam, én mint szerető apád, már születésed előtt abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy számárnak nevezhetlek. Számár vagy, drága gyermekem, számár vagy, mert engem választottál apádnak s így aligha kerülsz abba a helyzetbe, hogy az apádat megismerd. K. mamád ugyan azt fogja állítani, hogy én vagyok ez, — de tudd meg, kedves fiam, hogy én tagadni fogok, amint arra egy ügyvéd barátom már ki is oktatott.

De téve-tagadva, hogy a tekintetes kir. járásbíró mégis megállapít engem szerető szülődként, ez a te ostobaságodon, oh akkor már igazán drága magzatom, nem változtat semmit. Én tudniillik nem vagyok miniszter, ellenben számföldtől díjtalan sójvédéki körlovas, aki ezért a fizetésért sójvédékieg körlovagol, ellenben a husz koronás aranyokról csak annyit tud, hogy azok vannak, de nincsenek. Az én befolyásos ismerőseim csak annyiban befolyásosak, hogy gyakran négy-öt liter bor is beléjük folyik. Nekem nincsenek támogatóim, kivéve a rendőröket, akik betámogatnak a kapitányságra, amikor berugok. Előkelő ismerőseim a szemetes kocsisok közül kerülnek ki. Ők ugyanis előbb kelnek, mint más tisztességes ember. Szóval nem adhatok neked pénzt, nem adhatok protekciót. De jó tanácsot, azt adhatok.

Fiam, — mert ha a Schenk-teória nem csal, fiam leszel, — gondold meg a dolgot és még megszületésed előtt válassz magadnak másik apát. Apai szívem egész melegével ajánlom neked, hogy lehetőleg minisztert válassz. De nem baj, ha csak egy gazdag országgyűlési képviselő lesz is, akivel az apai állást betöltöd, — mert tudd meg, szerencsétlen ifju, hogy jobb ma egy hizott ökör, mint holnap egy veréb.

Látod, kedves gyermekem, én igen szívesen vállalnám el a kedvedért a hizott ökör szerepét. En bizony isten nem bannám, ha akár miniszterelnökséget is sóznának a nyakamba. En képes lennék teerted a milliomosi pályára lépni, sőt hajlandó volnék kupánvagdossággal tölteni az időmet ahelyett, hogy tüzes sójvédéki körlovamon vágtsak, noha ezt teljesen díj- és illetékmentesen tehetem. De sajna, a fent említett pályák zsufolt volta nem engedi meg, hogy ezirányban tegyek érted valamit.

Ha azonban minisztert választasz apádnak, nyitva áll előtted a legszebb pálya: a Herbertség. Ehez a pályához még négy középiskola sem szükséges: elég előtanulmány hozzá, hogy megszületél. Már kora ifjuságodban egyike leszel a legtehetségesebb gyermekeknek. Hat hónapos korodban művészetté emeled a szopást. Egy esztendővel leszel és olyan hangon mondd ki a papa-mamát, mint

egy primadonna. Harmadfél esztendő sem érsz meg s járásod máris olyan lesz, mint egy istené. Hat éves korodban olyan okos leszel, mintha hét éves volnál. Az első gimnáziumból kitűnően szigorlatozol, s mire a nyolc osztályt elvégzed, föltétlenül kitör belőled a lángész és eget kér. Jogász korodban az aszszonyok konstatálni fogják rólad, hogy többet érsz az apádnál, s mikor megszerzed a doktori címet: a közbizalom benned találja meg a szeretett képviselőjelöltet. Hogy hol, az mellékes. A fő, hogy megtalálja.

A parlamentben alig szavazol meg két törvényjavaslatot s máris, mint kitűnő szónokot fognak ismerni. Óbudában alig veszed pártfogásodba a macsist, máris közéletünk nagy alakjaként fognak emlegetni. S ha mindezekhez még kell valami: kapsz legfelsőbb elismerést is, ama kitűnő szolgálataidért, melyet mint miniszteri segédtitkár végeztél. A miniszteri segédtitkár tudnillik elsegédtitkolja a segédtitkokat.

Hogy ezután mi következik, azt képzelheted, ha ugyan születésed előtt képzelhetsz valami nagyot, nagyon nagyot, valami Csiborasszószerűt. És te még az én fiam akarsz lenni? Hát mondd: nem vagy számár?

Beláthatod, hogy ilyen korlátolt szellemi képességű gyermekekre nekem nincsen szükségem. Figyelmeztettek tehát: válassz magadnak legalább is miniszter-apát. Mert ha nem: én bizony Isten *kiagadlak!*

A másolatért felel:

—zab.

— A kormány Frigyes főhercegnél. Bécs-ből táviratozzák: *Wexale* Sándor miniszterelnök a kormány összes Bécsben időző tagjaival ma délután két órakor tisztelgett *Frigyes* főhercegnél Schwarzenberg-téri palotájában.

— A képviselőház ülése. Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház *csütörtökön* ülést tart, amelyen *Ballagi* Aladár előterjeszti a fölirati javaslatot és a Ház megállapítja legközelebbi ülésének idejét és napját.

— Az aradvárosi adókövető bizottság folyó hó 28-án, *csütörtökön* délelőtt 9 órakor a városháza omeletli kisterme mellett szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókövetési lajstrom 507—546. t. alatt felsorolt u. m.: bor-, szesz- és pálinkakereskedők, borkereskedők, bormérők, bórpolók, bór- és cipészkelek-kereskedők, butorkereskedők, butorgyárosok 1905. évben három év tartamára való érvénynyel megállapítandó III. oszt. kereseti adóját tárgyalja. Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a javaslat elleni kifogásaikat ezen bizottság előtt írásban, vagy szóval előadhatják.

— Japán nagykövet Bécsben. Mint a londoni *Daily Telegraph* Tokióból jelenti, a mikádó *Uchida* Yasuyát nevezte ki bécsi japán nagykövetté. *Uchida* az első bécsi japán nagykövet, minthogy Japán csak az orosz háború diadalmos befejezése óta lépett a nagyhatalmak sorába és a háború előtt az európai hatalmakkal csak követeket akkreditált. *Uchida* elődje Bécsben *Makino* követ volt, akit közoktatásügyi miniszterré neveztek ki.

— Brázy Kálmán nemessége. A király *Brázy* Kálmán volt országgyűlési képviselőnek, az ismert nevű budapesti nagykereskedőnek és sóborszesz-gyárosnak, valamint törvényes utódnak, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet *pellérdi* előnévvel díjmentesen adományozta.

— Arató-sztrájk Arad határában. *Raicu* Sebőnek, a Victoria bank vezértitkáranak

az aradi határban levő tanyáján ma tizenhét munkás sztrájkba állott. A munkások a birtokostól egytizenegyed rész helyett tizenharmadrészt követelnek a gabonából. A sztrájkolókat bekisérték a kihágási bíróhoz, ahol most *Löcs* Rezső tanácsos látja el az ügyeket. A tanácsos kijelentette a munkásoknak, hogy ha holnapig meg nem szüntetik a sztrájkot, *fejveres erővel kényszeríti őket munkába állásra.*

— A tulipán-zsemie miatt. *Dabrecen*ből táviratozzák: Az általános sztrájk egészen megszűnt. A munkások mindenütt fölvetették a munkát, kivéve *Horgonyi* Károly pókműhelyét, ahol a császár zsemlének *tulipán-zsemlére* való elkeresztelése miatt nem akarnak munkába állani. Minthogy *Horgonyi* is ragaszkodik a tulipán-elnevezéshez a sztrájk itt tovább tart.

— Házasság. Csíkszentmihályi *Sándor* Pető földbirtokos e hó 29-én déiben köt házasságot az aradi minoriták templomában *Bauer* Paula urhölgygyel, *Bauer* Károly kereskedelmi tanácsos és neje, született *Hertschka* Viktorine urhölgy leányával.

— *Pulszky* Tessza balesete. *Pulszky* Tessza balesetéről ma a következőket jelentik Bécsből: *Pulszky* Tessza és férje, *Schmedes* Pál koncerténekes, aki fivére *Schmedes* Erik kamaranékesnek, automobilon Bécsből *Bayreuth*-ba akartak utazni. Utközben az automobil felborult, mely alkalommal *Schmedes* megsebesült, míg *Pulszky* Tesszának nem esett semmi baja. De, úgy látszik, a férje sebesülése se komolyabb természetű, mert *Pulszky* Tesszától a következő távirat érkezett Bécsbe:

„Kocsink felborult, férjem megsebesült. Ma vasuton Prágába megyünk és onnan egy-két nap múlva *Bayreuth*-ba. Onnan majd írunk.“

— Nagy tűz Simándon. *Simánd*-ról jelenti tudósítónk: A híres *Bittó*-kastély ma virradóra teljesen leégett. A község lakossága teljesen tehetetlen volt a pusztító tüzrel szemben, melynek keletkezési módját még nem derítették ki, ámbár azt hiszik, hogy még a választások alatt történtek folyamánként román gyujtogató keze műve volt a tűz. A kastély ugyanis *Csukay* Gyula kisjenői főszolgabíró tulajdonát képezi. A *Bittó*-család még 1884-ben adta el akastélyt és a nagykiterjedésű birtokot *Löwinger* Sándor aradi lakosnak 72000 forintért. *Csukay* előtt a kastély birtokosa *Lészai* Sándor volt. A tűz folytán keletkezett kár mintegy 40.000 korona.

— Birságolják a kofákat. *Berecs* Ferenc alkapitány ma több aradi kofát tíz-tíz korona pénzbírságra ítélte, mert erőszakosan viselkedtek a vevőközönsséggel szemben. Érzékenyen sujtott a kihágási bíró egy aradi kereskedőt is, aki az özlövési tilalom dacára a múlt héten megvett egy lelőtt őzet. Az öz vadász ellen szintén megindították az eljárást.

— Társasvacsora a magyarvárosban. A magyarvárosi iparosok szombatou, e hó 30-án este 8 órakor társasvacsorát rendeznek *Sisigerwald* Alajos ipartestületi elnök tiszteletére einökké választásának évfordulója alkalmából. A társasvacsorán, mely a Havancsák-féle *Hét vezér*hez címzett vendéglőben lesz, szívesen látnak minden iparost. A résztvevni óhajtok számára *Tárov* Józsefnél (*Weitzer* János utcai szövetkezet) aláírási ív van kitéve. A vacsorán egy teríték ára 1 korona 20 fillér.

— A csábító párbaja. *Rómából* jelenti, hogy körülbelül két hónapig tartó tárgyalás után tegnap ért véget *Ettore* lovashadnagy bünpöre. *Ettore* annak idején kardpárbajban megölte legjobb barátját, *Mattei* főhadnagyot, a ki nek felelősségét elcsábította. A felek segédei pisztolypárbajban állapodtak meg tízszeres golyóváltással.

A pisztolypárbaj sebesülés nélkül folyt le, mire a segédek kijelentették, hogy az ügy be van fejezve. De a párbajnál jelenlevő ezredparancsnok erre kijelentette, hogy a párbajt karddal folytatni kell. Már az első összecsapásnál *Mattei* főhadnagy belerohant ellenfelének kardjába és a helyszínén meghalt. Az esküdtbíróság a hadnagyot hat évi börtönre ítélte. A közönség zajosan tüntetett az ítélet ellen, mert a második, halálos párbaj csak az ezredes parancsára történt.

— Ügyvédi kamarából. Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Ursu* János dr. ügyvédet Arad székhelylyel az ügyvédek lajstromába fölvette.

— A posta figyelmeztetése. A kereskedelmi miniszter egy rendelete értelmében f. évi július hó elsejével a postal nyomtatványok egy része — nevezetesen: az utalvány őrlapok, táviratfeladási lapok, postal megbízás, frankó cédula és árubevallási őrlapok — kimennek a forgalomból. Ezek helyett a mondott napon új nyomtatványok lépnek életbe.

— Birtokvétel. *Korb* Tivadar báró aradmegyei, *Jószáshelyi* uradalmát 280.000 koronáért megvették *Polacsek* Miksa és *Polacsek* Samu nagybérlők, akik már két év óta béreltik a birtokot. *Korb* Tivadar báró végleg visszaköltözött Ausztriába.

— Új postahivatal Csanádmegyében. A csanádvarmegyei Tompa pusztán *Tompa* elnevezéssel július hó 1-én a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség postal összeköttetését a tompai megállóhelyre és vissza naponként háromszor közlekedő gyalgküldőncjáratok útján az Arad és Szeged között közlekedő 11, 12 és 14 számú vonatokkal fogja kapni. A postaügynökség ellenőrző postahivatala *Battonya*.

— Érdekes becsületbíróági ítélet. *Bécsből* jelenti: Egy tartalékos tisztekből álló becsületbíróság, amelynek minden egyes tagja távol áll a párbajjelenes mozgalomtól és ügyes vívó, a következő ítéletet hozta: *Nemes Hoffmannsthal* Emilnek párbajjelenes szövetségi tagságából származó joga, de kötelessége is volt, hogy *Kerbel* Herberttel való lovagias ügyében az elégtételadást megtagadja. Ezen visszautasítás folytán őt a becsületesség vádjára nem érheti, minnek bizonyítékul jelen iratot adjuk ki.

— Szerencsétlenség a vaggongyárban. Súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt ma az aradi vaggongyárban. *Wircz* József lakatos inas több társával egy vagon alvázat javította. A hévért azonban oly rosszul támasztották alá, hogy az kiugrott é. a feltámasztott kocsi keirekel *Wirerre* estek. — A fiu több súlyos sérülést szenvedett. A szerencsétlenségről értesítették a mentőket, akik elszállították *Wireret* a közkórházba. Gyógyulása hat hetet vesz igénybe, ha ugyan szenvedett belső sérülése miatt komplikációk nem állanak be.

— Érdekes látványok. Napról-napra meggyőződik a közönség, hogy Arad város egy a művészet, mint az ipar tekintetében az első helyet foglalja el a vidéki városok között. Az aradi butorkészítő iparosok szövetkezetének kiakaratában kiemelkedik egy olaj-festményű kép, melyet *Kossak* udvari fényképész állítottatott ki s melyet a közönség „*Oelografia*“ név alatt ismer. Ezen olajfestményű kép híven tükrözteti vissza az illető képmását és örök időn át megtartja eredeti színeit. A közönségnek csak méltó elismerését tanúsítja a sűrű megrandulásokkal.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisznel* Aradon. 112

NAPIREND.

Június 27. Szerda. Róm. kath. naptár: László király. — Protestáns naptár: László. — Görög-keleti naptár (Június 14.): *Elizeus*. — A nap két 4 óra 4 perckor, nyugszik 8 óra — perckor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, derült.

Június 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

Június 29. Tenyészállatkiallítás Erdőhegyen. — Lóverseny Kisjenőn.

851—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérházban Fürst János által bérelt Lloyd helyiség előszobája s clozetja átalakítási munkálatainak elvállalása iránt folyó évi július hó 9 én d. e. 10 óráig árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1128 korona 24 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

A munkákért járó kereseti összeg csak 1907. évben lesz kifizetendő.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a fenti záros idő letelte előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi június hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

11863—1906.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. czikk 16. illetve 18. § a értelmében közhírré tesszük, hogy:

A) a városi közegek által az 1905. évre való érvénnyel kivett I—II. osztályú kereseti adó, földadó, ennek általános jövedelmi pótdójs, fegyveradó, országos betegápolási pótdó, gazdasági cseléd és munkás segélypénztári járulékok, — az 1905—1907. évekre való érvénnyel kivett házadó és ennek általános jövedelmi pótdójs, továbbá:

B) a királyi pénzügyigazgatóság által az 1905. évre való érvénnyel, állandó illetmények után kivett IV. oszt. kereseti adó, lőkeamatadó és hadmentességi díjra vonatkozó kivétési lajstromok azon czéliből tételnek folyó június hó 15-én kezdődő 8 napi közszemlére a városi adóügyi osztály I. számú helyiségében; hogy netáni felszámolásukat azon adózók, kik a sérelmezett adónemmel már az 1904. évben voltak megróva; a lajstrom kitételének napját — azon adózók pedig, kik a sérelmezett adóval ezuttal első ízben rovatnak meg, adótervezésüknek az adókönyveskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt bélyegtelen kérvényben előterjeszthetik.

A városi közegek által kivett „A” alatt felsorolt adónemek közül a gazdasági cseléd és munkássegélypénztári járulék elleni felebezések a polgármesternél és a kir. pénzügyigazgatóság által kivett és B. alatt felsorolt adónemek elleni felebezések az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál adandók be.

Erről azzal értesítjük a városi közönséget, hogy elkésve beadott felebezések tárgyalatlanul fognak elutasítatni.

Arad, 1906. évi június hó 15-én.

A városi tanács.

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a donanyzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

valamint

géptermünkben

két középiskolát jó sikerrel

végzett erős

f i u

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

11868—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi május hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztos által küldött összeirásai jegyzék 5 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1906. évi június hó 21-ik napjától számítandó 8 napra közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Dobay Sándor, Kling Jakab, Weisz Nátán, Arad hegyaljai szőlősgazdák szövetsége és Szabó Mihály, a kik italmérést engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthatnak be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad, 1906. évi június hó 16-án.

A városi tanács.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg-uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferencz-utca.

267—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épületben lévő sörcsarnok és hozzátartozó lakásnak folyó évi november hó 1-től való bérbeadása iránt 1906. évi május hó 28 án d. e. 10 óráig árverést tart.

Kikiáltási-ár: 10150 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos s. k.
gazd. tanácsnok.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest dél-magyarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. **Temesvár, Józsefváros.** Telefon 765.

Ajánljuk pormentes, egyenletes szemnagyságu Carbidunkat, mely a gázt lassan fejleszti. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylen-gáz nyeléséért jótállunk.

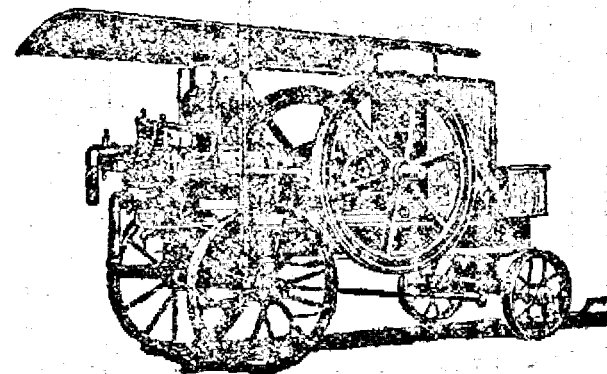
Árak: 483

1— 8 mm. kor 84	} temesvári raktárunkban.
4— 7 " " 88	
8—15 " " 82	
16—35 " " 81	

(darabokban)

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CZÉLOKRA

legjobban bevált

BENZIN MOTOROK.

Jpari és malom-
hajításra
legolcsóbb üzemű
szívó-
gázmotorok.

Legelőnyösebben kaphatók

BECK és GERGELY

motor- és gépgyárban Budapest, V. Váci-ut 12. 3838

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD,

S Z I N H Á Z É P Ü L E T .

Nagy alkalmi vétel:

Remek czérna batisztok 27 kraj-
czár métere.

Jól mosható divatos zephyrek
métere 16 kr.

Czérna zephyrek blousokra, meg-
lepő szép minták 45 kr.

Mosó delainek 25 kr. Óriási vá-
lasztékban.

Készpénz vásárlásnál 5% kedvez-
mény leszámittatik.

872

Telefonszám 10.

Rheuma, csuz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

20 év óta tartó tyukszememet

kiírtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni.

BRILLANTINE,

haj- és bajuszapolásához elismert kitűnő szer; soha nem avasodik 25 és 35 kros üvegekben.

Fenti szerek kaphatók: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magyar Szabadságharc Története.

Az 1848—49-iki szabadságharc legrészletesebb leírása.

..... IRTA:
GRACZA GYÖRGY.**5 hatalmas nagyalakú kötetből áll.**

A tudós készültségével és kritikájával, de a hazafi lelkesedésével megírt mű, melynek képei egész muzeumát teszik a szabadságharczi emlékeknek. Okiratok és levelek hasonmásainak gyűjteménye. A szabadságharcz idejében készült kiáltványok és egyéb nyomtatványok tára.

Minden hely, épület és szereplő egyén meg van örökítve benne.

Ára a budai honvédszobor-dombornyomásu másával díszített remek kötésben 70 korona.

Havi részlet 4 korona.**Előfizetési-iv!**

Kelemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, ezennel megrendelem Gracza György A Magyar Szabadságharcz Története című művet, a mely 5 hatalmas nagyalakú kötetből áll. A teljes mű ára a budai honvédszobor dombornyomásu másával díszített remek kötés en 70 korona és 4 koronás havi részlet-fizetésre szállítottatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendőek mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításakor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul vevem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezen-
nel megrendelem a fentnevezett munkát koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett,
fizetendő havi koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg.....

..... könyvkereskedésénél.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Tessék
olvas-
hatóan
aláírni

Az ill. díjjegyzék 30. tétele értelmében bélyegmentes.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKIK

Ismeretség híján

házasasszonyra,
nevelőre,
Életrészletre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vmsz. ellátásra,
körtésze,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

bort, szegort,
bori, gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.-t
VAGY

AKI

bérbeadni kíván

bérleket,
kasszát
vadászterü-
letek,halászatot,
telket,
kocsit,
lovakat,

AKI

munkásságot vétele vagy bérbevétele esetén
jából keressék;

AKI

visszaszállást beöltöztetni kíván: legbizto-
rabban érte, ha az

"ARADI KOZLONY"

kiszáradt hirdetés

szövegét használja.

Egy csinos 2 szobás lakás,

megfelelő mellékhelyiségekkel
együtt Karolina-utca 2. szám alatt
elköltözés miatt augusztus hó-
kiadó. 1662

Házat keresek!

Ot-hat szobás földszintes házat ke-
resek bérbe, esetleg megvételre a
belváros valamelyik forgalmas ut-
czájában. Lehetőleg a Batthyány,
Széchényi, Perényi, vagy Ferdi-
nánd-utczákban. Értesítések e lap
kiadóhivatalába küldendők "Föld-
szintes ház" jel alatt.Dr. Wolfner Pál
a Socializmus története füzve 2 kor-
kötve 3 kor. **INGUSZ I.**
ÉS FIA könyvkereskedésében
Telefon 517 235

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszo-
bával, esetleg kis magános ház,
lehetőleg a főter közelében. Aján-
latokat a kiadóhivatal továbbít.

Jég

kapható havi bérletben naponta
házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Te-
lefon 199. szám. 1128

Német kisasszony Gráczból,

ajánkozik 3-12 éves gyermekek
mellé - akár a vidékre is. Bő-
vebbet Ifj. Klein Mór könyvkeres-
kedésében. 1700

9676-1906.

Hirdetmény.

Utóbbi időben ismételtelen elő-
fordult az az eset, hogy egyesek
a város határában lövöldöztek.Mintán sem a város területén,
sem pedig a város közvetlen kö-
zelében lövöldözni nem szabad:
ezen tilalom ellen vétők az 1879.évi XL. t.-cz. 115. §-a alapján 100
koronáig terjedő pénzbüntetéssel,
behajthatatlanság esetén megfelelő
elzárással fognak büntetettlni.

Arad, 1906. évi június hó 21-én.

Rendőrkapitányság.

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

üzletvezető

kerestetik

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.Czim megtudható a kiadóhi-
vatalban. 1568

Ügyes

segédet

keresünk, 1702

csak is jó referenciákkal bi-
ráktól kérünk ajánlatot.

Rosenblüh H. és Társa.

Egy tanuló fölvetetik.

Telefon sz. 98.

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek

„Puch”, „Preziosa” és „Helikal Premier”

kerékpárok.

Valódi „Singer” és „Pfaff”

varrógépek

nagy választékban a raktáron.

Gramophonok és lemezek, „Odeon”, „Zemophon” és „Colum-
bia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos

villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

Telefon sz. 98.

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek

„Puch”, „Preziosa” és „Helikal Premier”

kerékpárok.

Valódi „Singer” és „Pfaff”

varrógépek

nagy választékban a raktáron.

Gramophonok és lemezek, „Odeon”, „Zemophon” és „Colum-
bia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos

villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni,
hogy az **Andrássy-tér 20. szám alatt létezett**

divatáruházamat

Andrássy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házbaj]

helyeztem át.Divatáruházamat teljesen új árukkal szereztem fel és azokat a
legjutányosabb áron hozom forgalomba.

☛ Olcsó árak és nagy választék! ☛

Nyári mosó újdonságokban u. m.: színes zephyrek a legre-
mekebb mintákban. Deien, battist és mosó voilok.

Angol vásznak ruhára minden színben. 1344

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és juponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrássy-tér 16.

☛ A Nádor-szállodával szemben. ☛

Vendéglő és sörcsarnok
megnyitás!Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelősörcsarnokot
nyitottam.Kitünő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kobányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

13144-1906.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigaz-
gatóság által az Arad sz. kir. vá-
rosban kiadott Italmérési és el-
adási engedélyek után az 1906.,
1907. és 1908. évi kivétési időszak
I. fokban kivett Italmérési ille-
tékek ellen törvényes határidőben
beérkezett felebbezéseknek az Arad
sz. kir. város területére az 1899
évi XXV. t.-cz. 17. §-a értelmében
megalakított Italmérési illeték fel-
számlálási bizottság által leendő
tárgyalásra 1906. évi július hó 5-ik
napja tűzött ki. A tárgyalás reg-
gel 8 órakor kezdődik és Arad sz.
kir. város székházának (városháza)
földszinti kistermében fog meg-
tartatni.Erről az érdekelt feleket ezen
hirdetmény útján értesítjük.

Arad, 1906. évi június hó 23.

A városi tanács.

